

4.
maja
1980
nam
je
umrl
naš
Tito

Moč Jugoslavije je v junaštvu in trdnosti njenih narodov in narodnosti, ki so se kalili skozi zgodovino in vzdržali največje preizkušnje velike osvobodilne vojne.

Moč je v socialističnem samoupravnem sistemu, ki našemu človeku zagotavlja, da svobodno in suvereno odloča o svojem delu in njegovih rezultatih in ki ga varuje pred sleherno obliko izkoriščanja in nasilja, pred vsem, kar ovira vsestranski razvoj svobodne človekove osebnosti.

Tito, na XI. kongresu
ZKJ 1978

Milo

IZGUBILI SMO NAJVEČJEGA BORCA ZA KOMUNISTA, BORCA ZA MIR

Neustavljivi tok časa je prinesel to usodno uro 4. maja 1980, ko je umrl naš Tito.

Njegov boj nam je prinesel vse to, kar danes imamo — svobodo, mir, samoupravljanje, lepše življenje.

Mar je o Titu sploh možno napisati vse? Mar je njemu sploh mogoče izreči oceno naenkrat in v eni sapi? Ne. Njega je možno samo doživljati. Njega, njegovo besedo, njegovo misel, njegovo delo. Tito je nesmrten. Odšel je od nas, toda njegov duh je med nami, v nas za vedno. Ne samo v nas. Tudi v vseh generacijah za nami, ki bodo prišle, ko bo čas smrti dosegel tudi danes živeče.

Dediščina, ki nam jo je zapustil, je tolikšna, da je samo ena generacija ne more uporabiti. To je dediščina za zgodovino.

Takšen ustvarjalec, takšna osebnost je bila samo ena. Tito. Samo on je znal tako vlti vero in zaupanje v človeka, v prihodnost. Samo on je bil tisti, ki je znal besede in stavke povedati tako, da so nam ostale v srcih, žilah in v duhu. Še letos, ko je prišel v Ljubljano, v klinični center, so rekli: „Ko bo ozdravel, se bo pojavil med nami in spregovoril o bitki za stabilizacijo, o samoupravnih odnosih, o miru, o zunanji politiki.“ Pa tega ni bilo.

Ostali smo brez njega, najdražjega. Brez Tita. Brez njega, ki je znal samo njemu svojstveno vzpodbuditi k akciji. Težko bo brez Tita. Toda to, kar nam je zapustil, to kar je za nas pomenil, to je tisto, kar nas bo tudi vnaprej gnalo, da bomo stopali po Titovi viziji socializma in dosledno po njegovi poti.

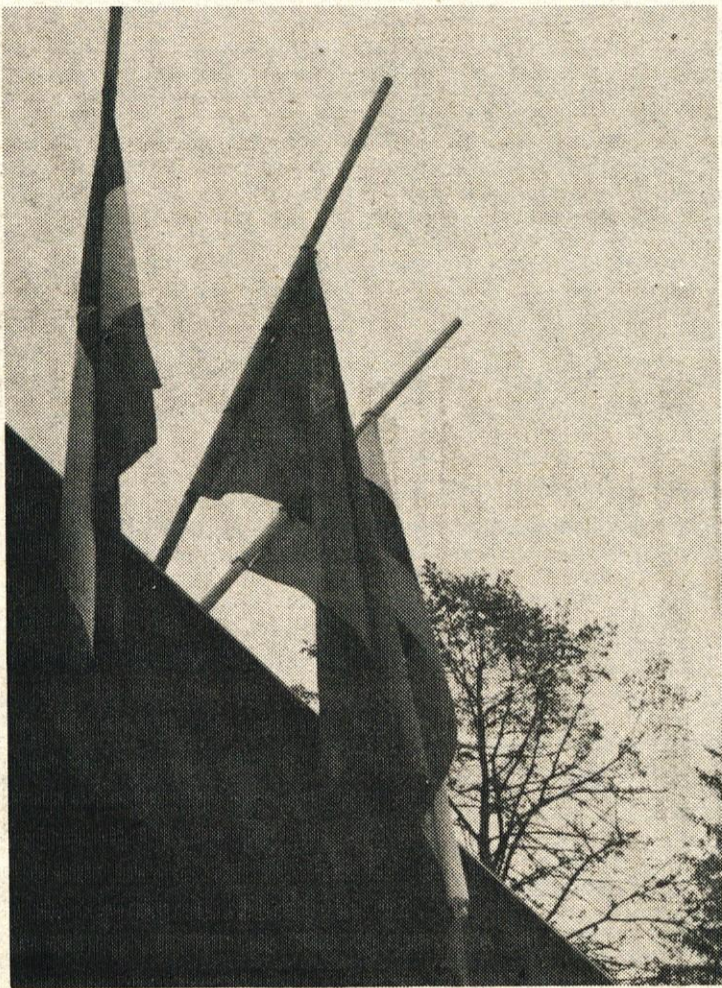
Kot zenico svojega očesa bomo čuvali vse tisto, kar smo s Titom na čelu ustvarili in dograjevali: svobodo, neodvisnost, samoupravljanje, mir, bratstvo in enotnost, partijo, socializem...

Četrty maj 1980 je bil najbolj žalosten dan doslej. Dan, ko je Tito izgubil svojo edino bitko. In vsi dnevi vse do 8. maja, ko je po beograjskih ulicah krenil najbolj žalosten sprevod. Sirene so tulile, zavijale, ko je odhajal velikan med velikani. Vsa Jugoslavija je jokala, ves svet se je odel v žalost. Največji državniki vsega sveta so prišli v Beograd in osebno počastili spomin na blesteč človeški duh, na veliko srce humanizma, na Tita.

Na Dedinju, v Uziški ulici 15, je sedaj večni dom našega Tita. Tam, kjer je preživel največ ustvarjalnih let, tam, kjer je koval svoja velika dela, tam v miru med zelenjem.

Tito je mrtev, toda večina njegovega duha in dela ostajata nesmrtna.

Urednik

Zastave so zdrsnile na pol droga, srca so zaječala, vsa Jugoslavija se je odela v črmino, ves svet je spoštljivo onemel. Kot da se je čas ustavil. Odšel je velikan, njegova veličina pa ostaja.

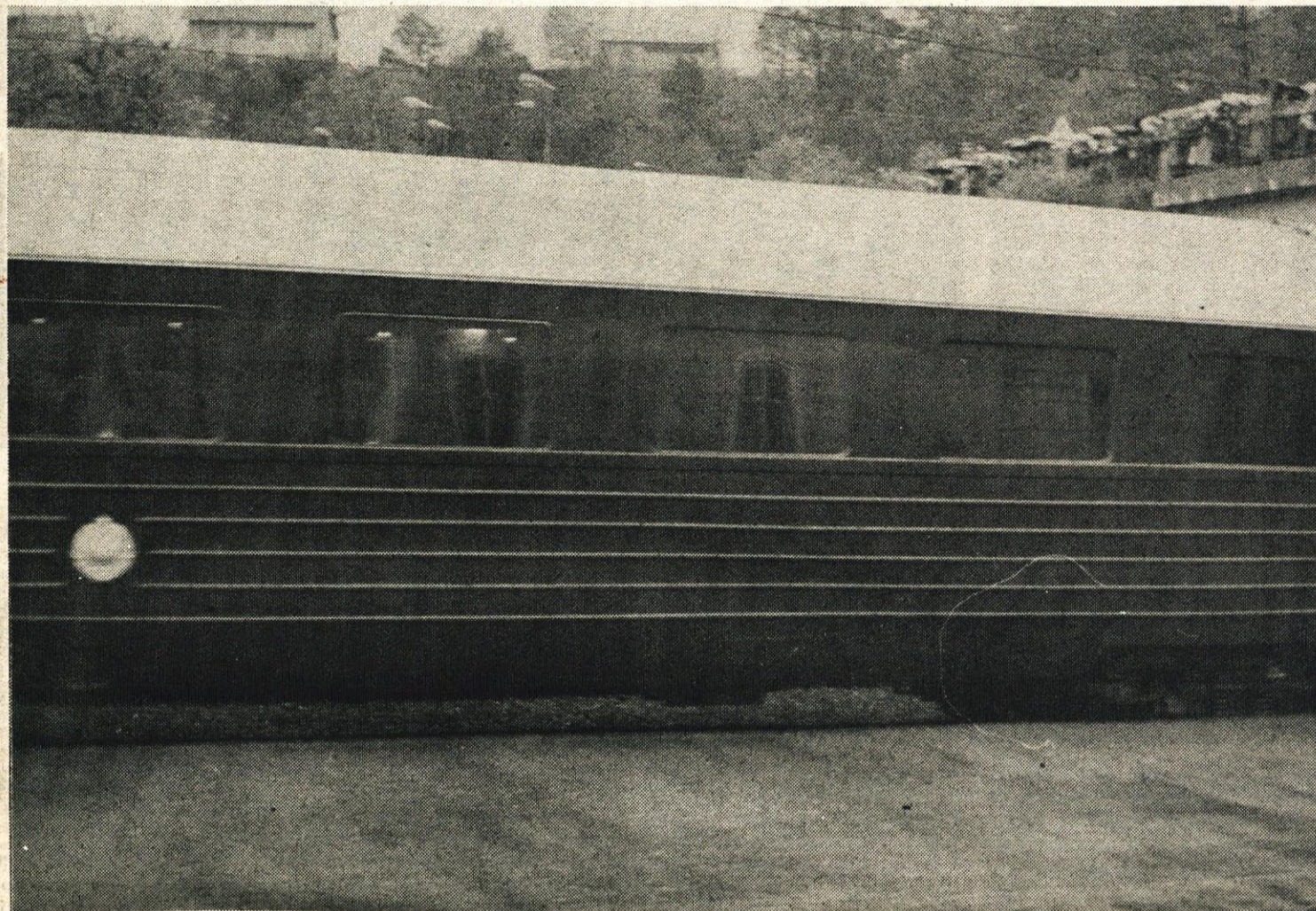
V naši občini se je na žalni seji najprej sestal družbenopolitični zbor občinske skupščine. Žalni govor je imel sekretar komiteja občinske konference ZKS Litja, Branko Pintar. To je bilo 5. maja 1980 ob 10. uri, prvi dan po Titovi smrti. Tako težkega udarca niti nismo mogli takoj dojeti, takoj verjeti, da je to resnica. Da je odšel Tito. Toda Tita nismo izgubili, kajti on je vse to, kar danes imamo, kar smo ustvarili, in na kar smo nadvse ponosni — svobodo, neuvrčenost, samoupravljanje, socializem, zaupanje in trdno neuklonljivo voljo za delo vnaprej. To je Tito.

Modri vlak prihaja v Litjo 5. maja 1980 ob 8.56. Solz ni bilo več moč zadržati.

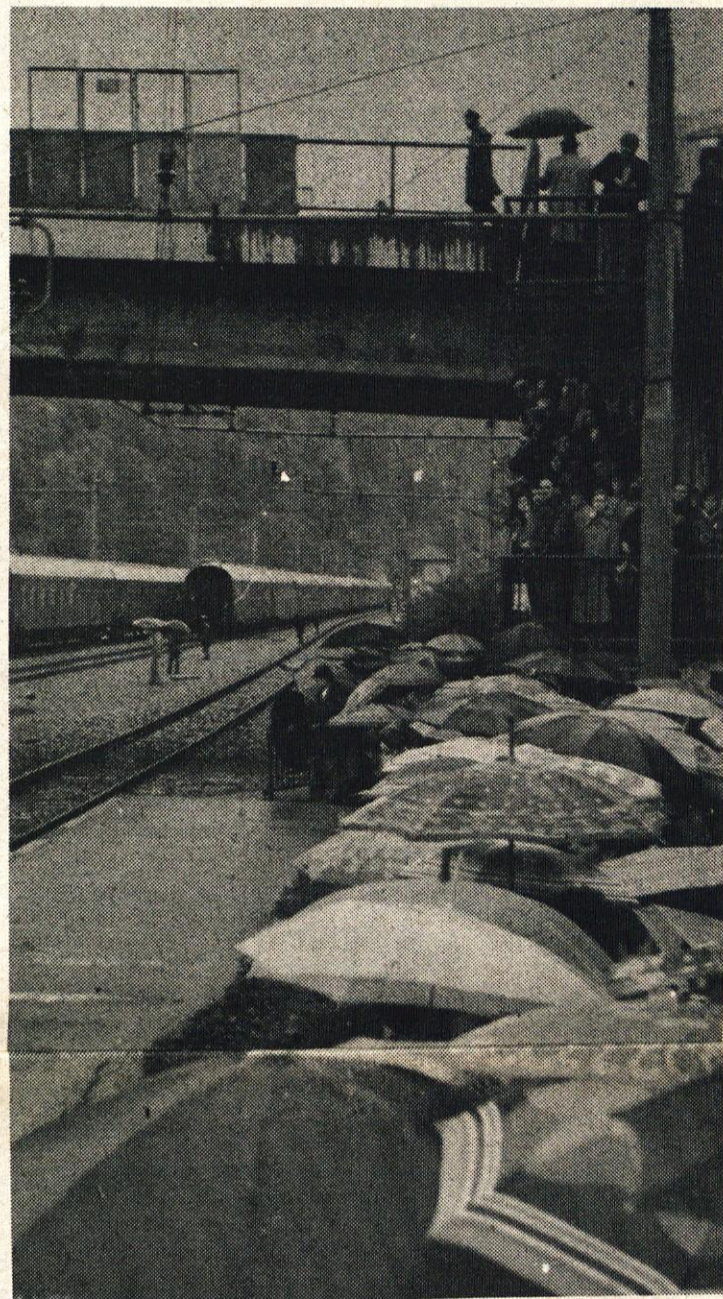
SKEM KLINIČNEM CENTRU PRENEHALO BITI PLEMENITO SRCE NAŠEGA TITA. TITA, KI JE BIL VELIKAN DUHA IN REVOLUCIONARNE AKCIJE, BOREC ZA SREČO NE SILE MOŽA, KI JE SPREMINJAL SVET IN ŽE ZA ŽIVLJENJA POSTAL LEGENDA.

PRAVICE DELAVCEV, REVOLUCIONARJA, IN NAJDRAŽJEGA VODITELJA

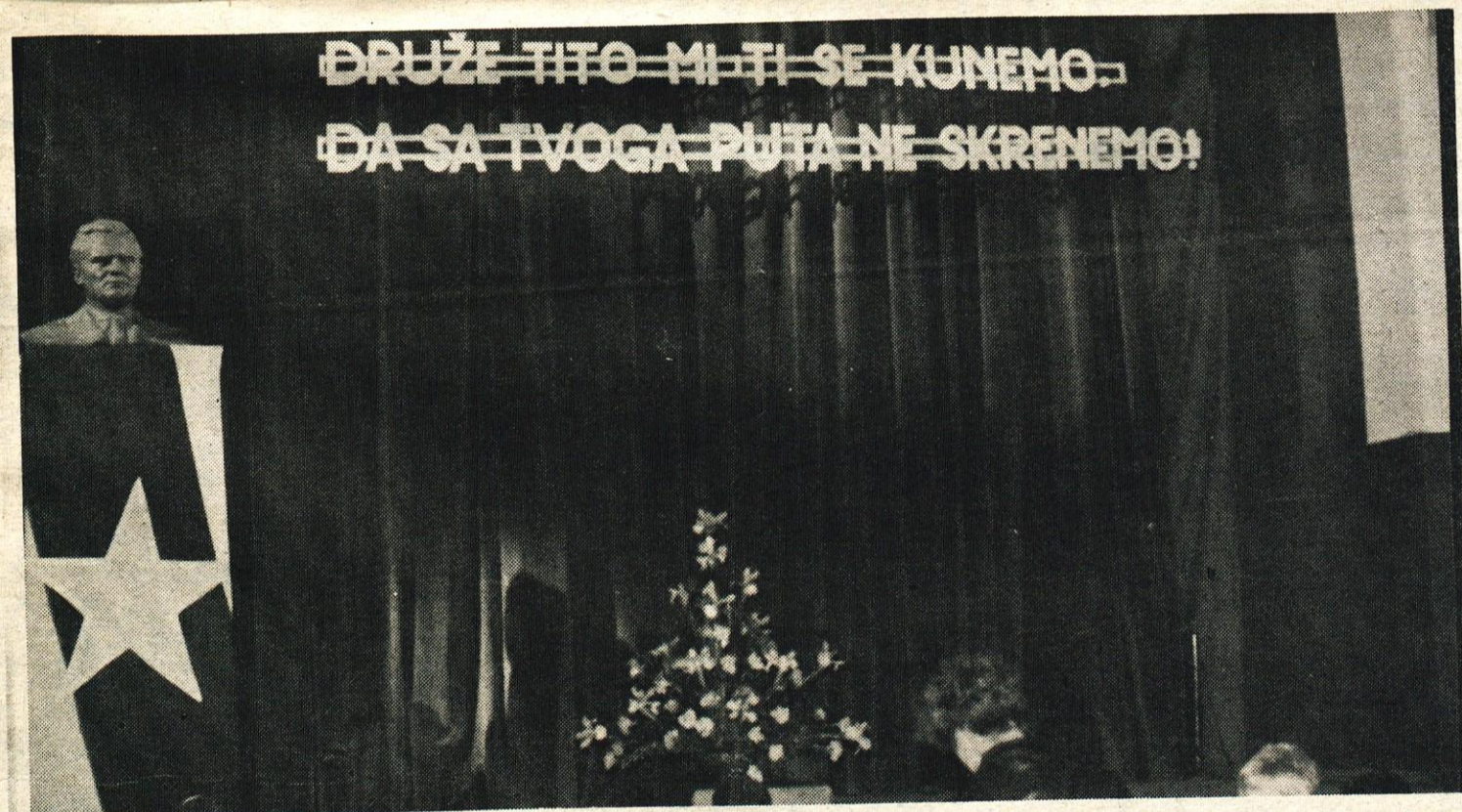

Modri vlak je neslišno odbrzel mimo Litije.

Tako kot so številni Litijani prihitali na železniško postajo, in tiho, neslišno izkazali svojo veliko bolečino. Modri vlak, ki smo se ga tolikokrat veselili, ko smo zvedeli, da bo peljal skozi Litijo, Savo, Renke, Kresnice, Jevnico ... je bil tokrat vlak žalosti.

In še zadnjič smo se ozrli za odhajajočim modrim vlakom, v katerem je bilo izmučeno telo našega Tita. In potem je zazijala praznina, obupna tišina. Potem smo šele dojeli, da je bil to zadnji modri vlak, ki je peljal skozi Litijo.

Občani obeh krajevnih skupnosti v Litiji so se zbrali v kulturni dvorani na Stavbah na žalnem zborovanju in počastili velikana duha in revolucionarne akcije, borca za srečo človeštva, utemeljitelja neuvrščenosti v svetu in 3-kratnega heroja Jugoslavije Josipa Broza Tita. V dvorani je bila nato tudi vse dni žalovanja odprta žalna knjiga. (Foto: GO)

V litijski kulturni dvorani na Stavbah je bila v dneh žalovanja odprta žalna knjiga. Tudi učenci litijske šole so se vpisali vanjo. Tito je bil velik ljubitelj mladine, mladim je bil vzor. Kamor je prišel, so mu ravno najmlajši prvi podali roko in cvetje. V vsaki šolski čitanki je Titova slika, v vsaki je njegovo posvetilo, njegova misel. V mladino je trdno zaupal in mlade generacije bodo korakale po njegovi poti tudi vnaprej.

Tako kot v mnogih krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, je bila tudi v Šmartnem odprta žalna knjiga, najmlajši pa so postavili zadnjo častno stražo.

IZGUBILI SMO NAJVEČJEGA BORCA ZA KOMUNISTA, BORCA ZA MIR

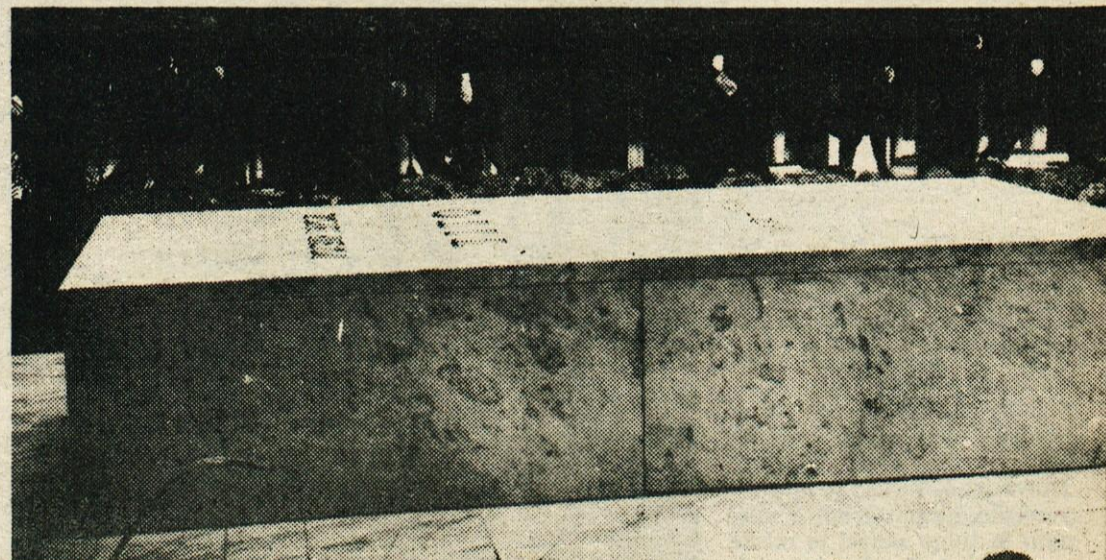
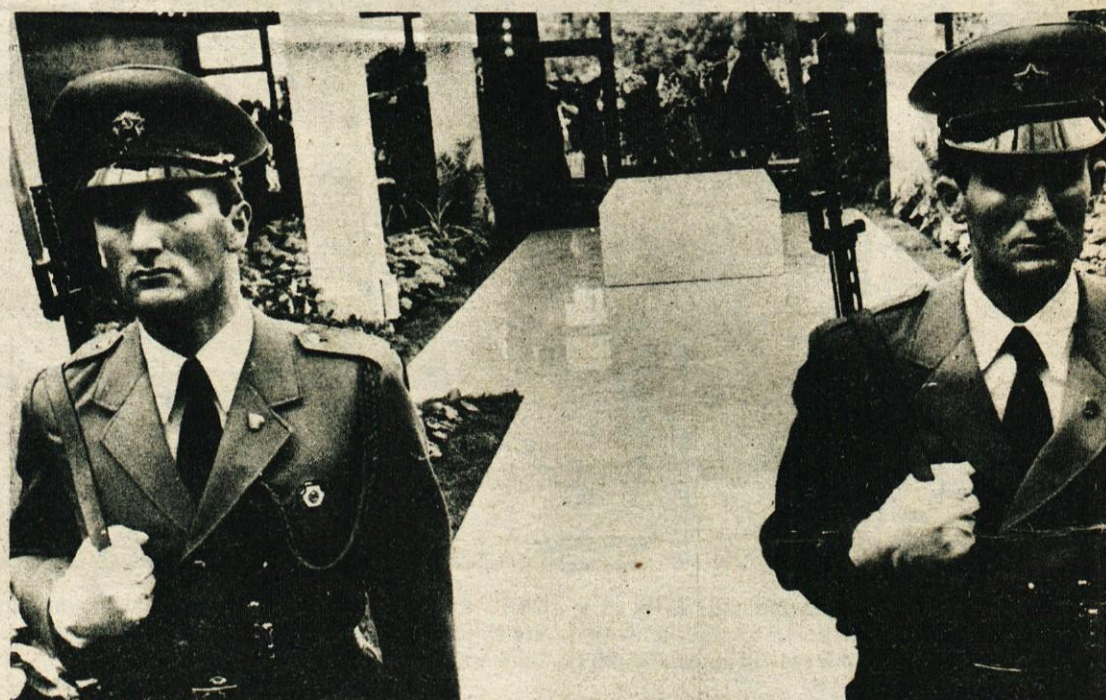
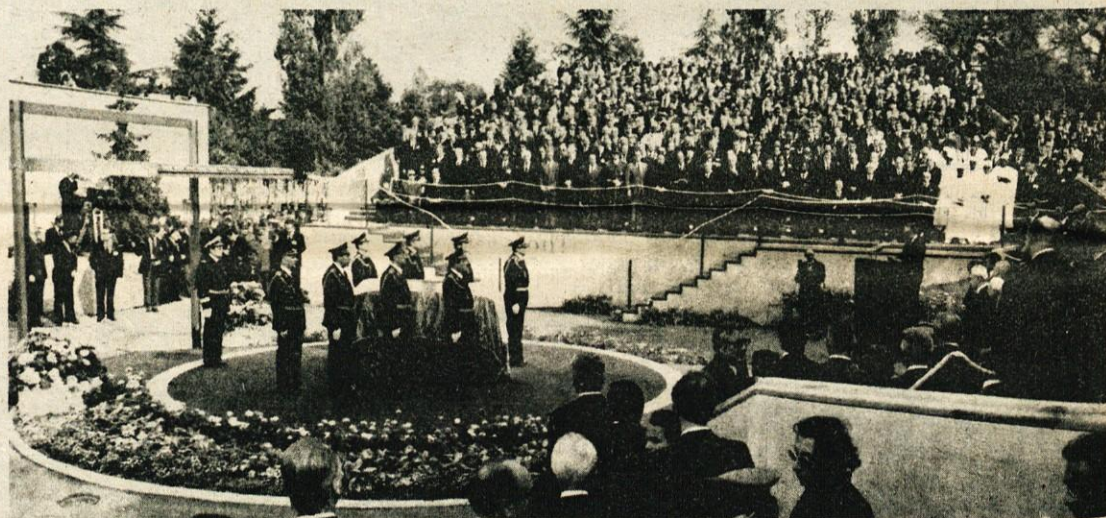
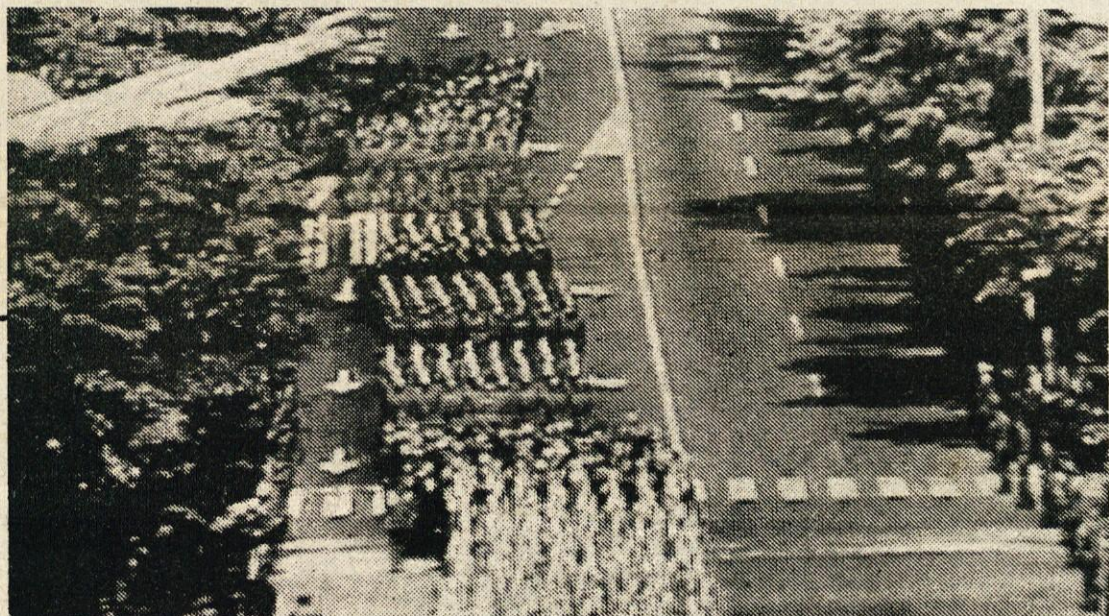

Tako kot povsod, so se tudi v Šmartnem občani zbrali na žalnem zborovanju. Nemi obrazi so izpričali veliko bolečino in nedoumljivo resnico. Umrli je Tito. Naš najdražji človek, državljani sveta, velikan v zgodovini človeštva.

Ob strojih, v pisarnah, na avtobusih, v izložbah trgovin, povsod je bila Titova slika s šopkom rož in zastavo. Na vsakem koraku je bilo čutiti bolečino ob izgubi našega največjega revolucionarja. Na posnetku je izložba trgovine Pri banki. (Foto: GO)

OSMEGA MAJA SE JE BEOGRAD, JUGOSLAVIJA IN VES MIROLJUBNI SVET POSLOVIL OD TVORCA NEUVRŠČENOSTI IN NAJVEČJEGA BORCA DELAVCEV TER BORCA ZA SVOBODO, SOCIALIZEM, PARTIJO IN MIR NA SVETU. NAJBOLJ ŽALOSTEN SPREVOD, KAR SMO JIH KDAJKOLI IMELI, IN ZA KATEREGA BI ZELELI, DA GA NIKDAR NE BI BILO, JE 8. MAJA KRENIL PO ULICAH BEOGRADA. OD SKUPŠČINE DO UŽISKE ULICE 15, KJE JE ODSLEJ TITOV VEČNI DOM. MED ZELENJEM IN V MIRU, OBOJEGA JE IMEL VEDNO PREMALO, SAJ JE VSE SVOJE ŽIVLJENJE, DELO IN ENERGIJO POSVETIL REVOLUCIJI.

Iz venca rož se dviga bela marmorna grobnica — poslednje počivališče Josipa Broza Tita

PRAVICE DELAVCEV, REVOLUCIONARJA, N NAJDRAŽJEGA VODITELJA

Nepozabni spomini na Tita

S Titom so se srečali mnogi naši občani. Nekateri so ga samo videli, drugi pa so bili v tesnejših stikih z njim. Vsakomur pa je srečanje s Titom ali pa že samo pogled nanj pomenilo veliko doživetje. Seveda bi bilo nemogoče opisati vsa srečanja s Titom, ki so jih doživeli naši občani, zato smo izbrali samo tri naše občane, ki so imeli s Titom tesnejše stike.

Jože Dernovšek, predsednik občinske skupščine, se je s Titom srečal večkrat. Prvič je bilo to leta 1958. Jože Dernovšek se teh dogodkov takole spominja: „Ko smo leta 1958 delali cesto bratstva in enotnosti na Dolenjskem, sem bil v brigadi predsednik mladinske organizacije. Tito je prišel obiskat brigadirje, in takrat sem ga prvič videl. Od samega občudovanja sem se ga skoraj bal, saj je Tito naredil name in na vse brigadirje nepozaben vtis. Že samo njegov obisk brigade je imel za posledico večkratno preseganje norme v vseh skupinah. Drugič sem se s Titom srečal na Brdu pri Kranju, ko smo 18. maja 1970 imeli družbenopolitični delavci sprejem pri Titu. Takrat sem se tudi rokoval z njim. Občutki? Človek takšne veličine je v bistvu deloval zelo preprosto. Takoj smo se vsi sprostiti, znal je ljudi sprostiti in pridobiti za stvar. Zdelo se mi je, kot da bi se srečal z najboljšim prijateljem.

Tretjič pa sem se s Titom srečal na XI. kongresu ZKJ junija 1978 v Beogradu, kjer sem bil delegat na kongresu. Ko smo zvedeli, da prihaja v dvorano Tito, smo kar sami od sebe naredili špalir in ga z navdušenjem pozdravili. Moja srečanja s Titom so bila zame največji dogodki“.

Generalpolkovnik in narodni heroj Franc Poglajen – Kranjc. Imel sem veliko osebnih srečanj s tov. Titom, našim

vrhovnim poveljnikom. Vendar se mi je najbolj globoko vtisnilo v spomin srečanje avgusta 1952, ko sem bil službeno pri njem na Brionih. Po končanem uradnem delu nas je tovariš Tito zadržal na večerji, kjer so bili tudi njegovi najbližji sodelavci. Pospravljaj sem službeno gradivo ter se malo zadržal, kmalu pa sem iz jedilnice slišal njegov glas in vprašanje: „Kje je Poglajen? Poklič ga!“

Pohitel sem v jedilnico in prisostvoval prijetni večerji, ki se v besedah težko opiše. Najbolj se mi je vtisnila v spomin njegova skrb za ljudi, ki jo je ob vsaki priložnosti izkazoval, tako tudi tokrat, ko je opazil mojo odsotnost in me sam klical k večerji, čeprav me do takrat osebno še ni poznal. Velike so in plemenite njegove lastnosti, skrb za ljudi je gotovo ena najplemenitejših, zato je Tito bil in bo ostal oče nas vseh.“

Jože Borštnar, generalmajor in narodni heroj:

Jože Borštnar, občan naše občine, sicer pa doma iz Gabrovke, se je s Titom velikokrat srečal. Prvo njegovo srečanje s Titom je bilo pet dni po 9. maju – dnevu osvoboditve Ljubljane – 1945. leta. Ko komandant mesta Ljubljane je Tita pričakal na pragu Ljubljane, na Ježici. Tudi Franc Poglajen – Kranjc je bil zraven. Jože Borštnar se takole spominja tega srečanja: „To je bilo moje prvo srečanje s Titom. Po

vseh dolgih in težkih letih vojne sem si ga ob osvoboditvi močno želel videti in srečati. Seveda sem imel te želje ves čas NOB, vendar se mi te želje takrat niso uresničile, saj smo se kar naprej tolkli z okupatorjem. Premiki, zasede, hajke in nenehni boji so preprečevali uresničitev želja. S Kranjcem sva mu v Ljubljani takrat raportirala. Tito je bil zares pravi komandant. Imel je vzravnano držo, ponos je kar sijal z njega. Tedaj smo bili tudi skupaj na kosilu v današnji zgradbi Izvršnega sveta v Ljubljani.“

Jože Borštnar je bil navzoč tudi pri izvolitvi Tita za prvega predsednika republike, ko je bila le-ta 29. novembra 1945 proglašena v Beogradu. Pravi, da so bili to veličastni trenutki. Jože Borštnar je imel nato še nekaj let takšne službene dolžnosti, da se je s Titom srečeval skoraj vsak teden. Bil je velik voditelj, komandant in državnik. Kljub svoji veličini, svojemu velikemu duhu, pa je bil vedno preprost in razpoložen za humor. „Ob neki priložnosti, ko smo bili v Dolenjskih toplih“ se spominja Jože Borštnar, je Tito zvedel, da sem bil železničar, onda si dobro vozio u borbi, drug Borštnar. Tita sem vseskozi občudoval. Bil je preudaren človek, miren, vedno je našel najboljšo rešitev v posameznih situacijah. Ne dvomno je bil največji komandant v zgodovini jugoslovanskih narodov.

Srečanje s Titom

„V nepozabnem spominu mi bo ostalo srečanje s tovarišem Titom“, je pripovedoval Jamšek Janez iz Sp. Loga. „Pri Titu sem bil 17. maja 1959 za dan mladosti. Bil sem član mladinske delegacije iz Slovenije.

Ko smo se zgrnili okrog maršala, nas je navdalo globoko spoštovanje in smo ostali brez besed. Molč je prekinil Tito sam. Veselo se je nasmehnil in začel spraševati, od kod smo mladinci doma in katere šole obiskujemo.

Jaz sem hodil v železniško kovinarsko šolo, zato se je še več pogovarjal z menoj, ker je bil tudi on kovinar. Zanimal se je za učni program, delovne pogoje in praktični pouk. Z veliko bolečino v srcu sem v službi sprejel vest o Titovi smrti. Izgubili smo velikega komunista, ne samo Jugoslavija, temveč ves svet.“

To je bila iskrena izpoved občana iz KS Sava, ki se je pred enaindvajsetimi leti srečal z nam tako dragim Titom. A.O.

Na fotografiji je Janez Jamšek—zadaj desno

Tito je bil tudi v naši občini

Tito se je velikokrat z modrim vlakom peljal mimo Litije, predvsem takrat, kadar je pripotoval v Ljubljano ali pa na Brdo pri Kranju. Tudi kadar je potoval na Brione, je običajno potoval z vlakom mimo Litije.

Žalni brzojavki

CENTRALNEMU KOMITEJU ZKJ
BEOGRAD

V teh težkih trenutkih, ko tako kot vse narode in narodnosti, delavski razred, delovne ljudi in občane Socialistične samoupravne republike Jugoslavije, tudi občane občine Litija ob smrti maršala Tita prežemajo občutki žalosti in bolečine, saj smo izgubili tovariša, prvega sina domovine, ki je vso svojo misel in delo žrtvoval za lepšo prihodnost jugoslovanskih narodov in narodnosti, vsega človeštva.

Ponosni smo, da si našo revolucijo in državo vodil ti. Tudi delovni ljudje, mladina in občani občine Litija smo doslej hodili po tvoji poti, naš najdražji predsednik Tito, in bomo tudi vnaprej delali in živeli tako, kot si nas učil v vsem svojem življenju in nas varno vodil po vseh poteh boja delavskega razreda in zveze komunistov v svobodo in samoupravni socializem.

Nikoli ne boš ugasnil v naših mislih in naših srcih; tako kot si bil, boš tudi vnaprej večno naš največji in najdražji ideal.

Litija, 5. maja 1980

Sprejeto 5. maja 1980 na žalni seji družbenopolitičnega zbora skupščine občine Litija in žalni slovesnosti občanov mesta Litija.

CENTRALNEMU KOMITEJU ZKS
V LJUBLJANI, Tomšičeva 5

Delovne ljudi in občane naše občine je globoko presunila vest, da je po težki bolezni prenehalo biti srce našemu dragemu tovarišu Titu. Delegati, zbrani na Konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva Litija, obljublamo, da se bomo skupaj z vsemi narodi in narodnostmi naše države enotno in odločno borili za socialistično, samoupravno, neodvisno in neuvrščeno Jugoslavijo.

Graditelj našega bratstva in enotnosti, človek, ki se je z vsem svojim bitjem posvetil njegovemu varovanju in nadaljnji izgradnji, nam je začrtal glavne smeri prihodnosti, združeni v fronti SZDL. Ponosni smo, da bomo to veliko delo nadaljevali in dograjevali s tolikšno zavzetostjo, upornostjo in trajnostjo, kakor je to delal naš maršal Tito.

V Litiji, 7. maja 1980

Enkrat, še pred letom 1950, pa se je modri vlak v Litiji celo ustavil in Titu smo takrat izročili šopek rož. Izročila mu jih je Zlata Agrež, ki je bila takrat osnovnošolka.

Sicer pa je Tito februarja 1960 prišel tudi v Sopoto v gostilno Maksa Celestine, ki se dogodka takole spominja: „V naši gostilni smo Tita sprejeli brez kakšnih posebnih priprav, saj sem za novico, da prihaja k nam Tito, zvedel le nekaj ur prej. Tito je prišel takrat čisto zasebno na krajši oddih, saj je

tu v dolini Sopote našel nekaj uric miru. Zanimivo je tudi to, da Tito sploh ni želel, da bi se kaj posebno pripravljali na njegov obisk. Želel je priti tako kot vsak drug človek. Z njim sem se tudi pogovarjal. Bil je zelo preprost človek. Zanimal se je, kako tukaj ljudje živijo. Rekel sem mu, da mnogo boljše kot v stari Jugoslaviji. Pri nas je bil na kosilu. Po treh, štirih urah pa je s spremstvom odšel, čeprav bi najraje še kakšno urico ostal. Tudi sicer je eno uro in pol dlje ostal pri nas, kot je bilo predvideno. Z njim so

bili tudi Edvard Kardelj, Miha Marinko, Leo Mates in drugi. Za našo gostilno je bil to vsekakor največji dogodek, Tito pa naš najdražji gost“.

Tudi na Jančah je bil Tito. Janče sicer niso v naši občini, vendar pa je tam planinski dom II. grupe odredov, ki ga ima litijsko planinsko društvo v lasti in upravljanju. Tito je bil na Jančah 19. septembra 1965, ko je izrazil nekaj trenutkov ob obisku Slovenije in se z gostitelji za nekaj časa ustavil na partizanskih Jančah.

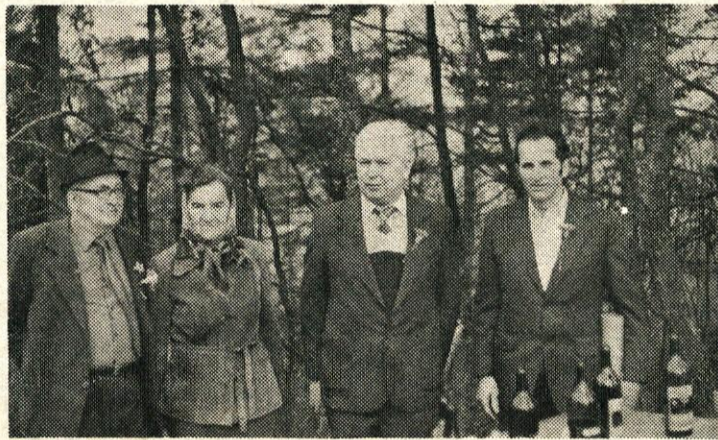
Predsednik Tito se je 19. septembra 1965 več ur zadržal med domačini v jedilnici planinskega doma II. grupe odredov na Jančah

Kljub nestalnemu vremenu smo se Litijani, Šmarčani in občani iz drugih krajev naše občine zbrali na tradicionalnem prvomajskem srečanju na Sitarjencu. Slavje pa letos ni bilo takšno kot prejšnja leta. Vsi smo z zaskrbljenostjo spremljali vesti iz ljubljanskega kliničnega centra, kjer je bil na zdravljenju naš Tito. Vsi smo mu iz vsega srca želeli, da bi premagal težko bolezen in ozdravel, vendar se želje občanov naše občine in vseh 22 milijonov Jugoslovanov žal niso uresničile. (Foto: GO)

SREBRNA PRIZNANJA OF — Na prvomajskem srečanju na Sitarjencu so bila podeljena srebrna priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Prejeli so jih (od leve proti desni): Stane Volk iz Šmartna, Slavko Pungerčar iz Litije, Franc Valenčič iz Gabrovke, Henrik Zupan iz Dol, Janez Konjar iz Litije, Franc Peterka iz Sp. Loga in Ivan Godec iz Litije, ki pa ga na posnetku ni, ker je bil 1. maja zaradi nujnih drugih opravil odsoten. (Foto: GO)

SREBRNI ZNAK SINDIKATA — Na prvomajskem zborovanju na Sitarjencu so bili podeljeni tudi srebrni znaki sindikata, ki so jih letos prejeli (od leve proti desni): Tine Kos (upokojenec LIL), Vida Berčon (TOZD Usnjarna), Adolf Pajtler (Predilnica) in Marjan Jurič (TOZD Mizarstvo). Srebrni znak sindikata sta prejeli tudi Silva Arsev (Predilnica), Marica Klopčič (TOZD Industrija apna Kresnice), ki jih ni na posnetku, ter litijska Predilnica. (Foto: GO)

Zadnja Titova štafeta v Litiji

Titova štafeta. Simbol ljubezni, pripadnosti, zaupanja in najboljših želja za Tita. Mladinka Tinka Ulčar je Titovo štafeto v Litiji dvignila visoko v zrak, mladina in z njo vred vsi občani in delovni ljudje pa je kot že mnogokrat prej obljubila zvestobo Titu, delu, samoupravljanju, socializmu . . .

27. aprila se je zbrala doslej največja množica občanov na sprejemu Titove štafete. Cicibani z zastavicami, mladinci s plapolajočimi zastavami, občani, delavci, kmetje, študenti. Vsi smo se zadnjič zbrali in poslali Titu priskrbe pozdrave in najboljše želje.

Kako smo lani gospodarili?

V naših organizacijah združenega dela je bilo gospodarjenje v lanskem letu uspešno, saj se je obseg proizvodnje povečal, prav tako celotni prihodek, dohodek in sredstva za akumulacijo. Značilna za litijsko gospodarstvo pa je tudi ugotovitev, da se je močno zmanjšal delež denarnih sredstev, in da so bile v gospodarstvu močno prisotne likvidnostne težave. Tudi kratkoročni krediti so močno porasli, z njimi vred pa tudi obresti.

Organizacije združenega dela so v letu 1979 ustvarile 27,8 % več celotnega prihodka kot v letu 1978, doseženi dohodek pa se je povečal za 28 %.

Deleži razporejenega dohodka se tudi v letu 1979 niso bistveno menjali, saj je bil delež dohodka, ki se razporeja v organizacijah združenega dela za neto osebne dohodke, skupno porabo delavcev in za razširitev materialne osnove dela, višji le za 0,1 strukturno točko. Še vedno so v delu, ki se razporeja izven TOZD hitreje od dohodka naraščajo sredstva, ki se izločajo za splošne družbene potrebe.

Povečanje sredstev akumulacije kljub 27 % porastu še malenkostno zaostaja za povečanjem dohodka. Znatnejši porast akumulacije je bil opazen le v posameznih organizacijah (npr. TOZD Gozdni obrat, KZ Litija ...)

V strukturi obratnih sredstev se je močno zmanjšal delež najbolj likvidnih, t.j. denarnih sredstev, v precejšnjem porastu pa so terjatve, kar je posledica slabše izterjave med letom. Padanje likvidnosti v gospodarstvu občine Litija pa se kaže tudi v povečanju kratkoročnih kreditov in naraščanju obveznosti do dobaviteljev.

V letu 1979 se je v občini na novo zaposlilo le 32 delavcev. Povečanje je v primerjavi z letom 1978 le 0,9 %. V gospodarstvu občine Litija pa so izplačali povprečno neto osebne dohodke v višini din 6.547, kar je 26,5 % povečanje. Ker so se življenjski stroški povečali za 24 %, lahko rečemo, da so realni osebni dohodki narasli za 2,5 %.

V primerjavi s produktivnostjo, ki se je povečala za 26,89 %, so bili osebni dohodki nekoliko nižji.

V letu 1979 so organizacije razporedile dohodek v znesku din 697.212 tisoč, kar je za 27,5 % več kot v letu 1978. Večji del oz. več kot polovico dohodka (din 410.559 tisoč ali 58,9 %) je bilo razporejeno v OZD, na ostale udeležence v razporeditvi dohodka pa je odpadlo 41,1 %. Največji del dohodka za udeležence zunaj OZD je bil razporejen za

skupne potrebe (53,9 %), za splošne namene 4,8 % ter za ostale namene 41,2 %.

Iz sredstev, ki ostanejo organizacijam združenega dela v razporejenem dohodku, so te izločile za osebno in skupno porabo delavcev 50,6 %, medtem ko je bilo za razširitev in izboljšanje materialne osnove dela razdeljeno le 5,9 % od razporejenega dohodka.

Akumulacija je v letu 1979 znašala din 58.217 tisoč, kar je 27 % več kot v letu 1978. Čeprav je bil porast akumulacije nižji od porasta dohodka, pa je bilo gibanje akumulacije po posameznih področjih zelo različno.

Močno se je povečala v področju gradbeništva in v področju gostinstva. Največ akumulacije so ustvarile organizacije s področja industrije (84,2 %). Planirana akumulacija je bila dosežena le v področju industrije in kmetijstva, v ostalih področjih pa je dosežena akumulacija močno zaostajala za planirano.

V sredstvih za akumulacijo se je močno znižal delež amortizacije nad predpisano stopnjo, ki je bila tudi zneskovno nižja (ind. 78,8 %). Povečal pa se je del čistega dohodka za poslovni

sklad in del čistega dohodka za rezervni sklad.

Najpomembnejša vira sredstev za reprodukcijo sta amortizacija in del čistega dohodka za poslovni sklad. V letu 1979 je nekoliko upadel delež amortizacije v reprodukcijijskih sredstvih (od 55 % na 53,8 %) povečal pa se je delež dela čistega dohodka za poslovni sklad (za 2 %), ki je porasel v primerjavi z letom 1978 za 32,7 %. Kljub porastu deleža čistega dohodka za poslovni sklad pa ugotavljamo, da je tak porast le posledica dobrega poslovanja nekaterih organizacij v občini Litija, ki so v letu 1979 razporedile v poslovni sklad precej več sredstev kot v letu 1978. Tako je močno porasel del čistega dohodka za poslovni sklad v naslednjih organizacijah:

- Lesna industrija Litija — TOZD Žagarska proizvodnja (ind. 375)
- Mizarstvo Litija (ind. 216)
- Kmetijska zadruga Litija (ind. 208)

Za mnoge organizacije pa ugotavljamo, da so poslovale na meji rentabilnosti, saj so za poslovni sklad razporedile manj sredstev kot v letu 1978 ali pa za poslovni sklad sploh niso razporedile sredstev.

Ustanovili bomo družbene svete

Občinska skupščina Litija je pristopila k družbenemu dogovoru o družbenih svetih v naši občini. Podpisniki družbenega dogovora so še izvršni svet in občinske družbenopolitične organizacije.

Družbeni dogovor določa, da bomo v občini ustanovili tri družbene svete in sicer za razvoj samoupravljanja političnega sistema, za družbenoekonomske razvoj in družbeno planiranje in za gospodarjenje s prostorom ter varstvo okolja.

Ustanovitev družbenih svetov narekuje ustava in pred nedavnim sprejet republiški zakon o družbenih svetih. Z delom v teh organih bomo še bolj poglobljali samoupravno delegatsko odločanje in zagotavljali čim širši družbeni vpliv na odločanje in izvajanje politike razvoja na navedenih področjih.

Podrobnejša razmerja v družbenih svetih in njihovo sestavo bo določal poseben odlok, ki ga bo sprejela občinska skupščina na eni izmed naslednjih sej.

Dan mladosti

OK ZSMS Litija organizira tudi letos prireditve v počastitev DNEVA MLADOSTI. Prireditve bo v soboto, 24. 5. 1980 ob 14.30. Obsega dva dela: tek po ulicah Litije in zaključek z glasbenim programom.

ČASOVNI RAZPORED PRIREDITVE:

14.30 — 17.00 teki predšolskih otrok, pionirjev in pionirk osnovnih šol litijske občine	
17.15 tek mladink od 15 do 23 let	800 m
17.30 tek članov 28—35 let	800 m
17.45 tek veteranov od 35 let naprej	600 m
18.00 tek članic od 23 let naprej	600 m
18.15 TEK MLADOSTI — mladinci 16—27 let	1500 m

Za najuspešnejšo družino (oče, mati, otrok), je pripravljena posebna nagrada.

19.00 zaključek prireditve z glasbenim programom in podelitvijo priznanj na košarkaškem igrišču. Nastopile bodo glasbene skupine litijske občine.

VSE OBČANE VABIMO, DA SE AKTIVNO UDELEŽIJO PRIREDITVE!

Športna komisija
OK ZSMS LITJA

Aktivni brigadirji

Brigadirji delovne brigade Franc Rozman — Stane iz OK ZSMS Litija so že pričeli s svojo aktivnostjo v letu 1980. V soboto, 19. aprila 1980, so se zbrali na strelišču v Reki in s 7-urno prostovoljno delovno akcijo veliko prispevali k urejanju strelišča in dovozne poti. Niso pa samo delali; organizirali so tudi predavanje za člane brigade, akcijo pa so zaključili s kulturnim programom in veselim mitingom. (U. S.)

Dobri izvozniki in uvozniki rezultati

V letu 1979 so Predilnica Litija, Lesna industrija Litija in TOZD Usnjama Šmartno uvozile za 441.955 tisoč din surovin, rezervnih delov in materiala, kar je za 32 % več kot leta 1978. Izvoz se je povečal za 68 % in znašal 235.716 tisoč din. V letu 1979 se je kritje uvoza z izvozom povzpelo že na 53,3 % v letu 1978 pa je le to znašalo 41,9 %.

V prvem trimesečju letos po pričakovanju

V tem obdobju analiza gospodarjenja za prvo trimesečje še ni dokončno izdelana, je pa že mogoče podati prvo oceno, iz katere je razvidno, da je gospodarjenje povsem skladno s predvidevanji oz. plani organizacij združenega dela za leto 1980. V nekaterih organizacijah združenega dela pa je realizacija v tem obdobju celo občutno nad planiranim, vendar je težko brez analize že sedaj dati odgovor, če je to rezultat trenutnega stanja ali pa je resnično odraz stabilizacijskih prizadevanj organizacij združenega dela.

V večini organizacij združenega dela se je odnos porabljenih sredstev glede na celotni dohodek izboljšal, kar je vplivalo tudi na večji dohodek. To

ne bi veljalo za GIP Beton Zasavje, TOZD Gradmetal Litija, ko se je celotni prihodek povečal za 50 %, dočim so se porabljeni sredstva povečala za 62 % v odnosu na prvo trimesečje 1978.

V tem obdobju je negativno poslovanje le Slovenija ceste Tehnika TOZD Industrija apna Kresnice, ki izkazuje 4.555 tisoč din izgube, kar je v odnosu na preteklo leto precejšnje povečanje.

Odnos med rastjo doseženega dohodka in sredstvi za osebne dohodke je v večini organizacij združenega dela skladen z določili dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980. So pa organizacije združenega dela kot npr.: v Predilnici Litija in še nekaterih, ko je rast sredstev v odnosu z dohodkom v neskladju z določili. Za konkretni primer velja objektivni razlog v tem, da je osebni dohodek izpod višine osebnega dohodka v panogi, poleg tega pa je omenjena organizacija dobila priznanje povečanja cen svojim proizvodom za 19 % šele s 1. 5. 1980.

Usmeritve aktivnosti

Temeljna politična naloga vseh organiziranih subjektivnih sil je odločna družbenopolitična akcija za zagotavljanje pogojev, ki bodo mobilizirali nosilce odločanja, da se na osnovi ustvarjalne samoupravne aktivnosti delavcev, delovnih ljudi in občanov, organiziranih v socialistični zvezi, uresničijo dogovorjeni družbenoekonomske cilji politike stabilizacije v gospodarskem in socialnem razvoju.

Socialistična zveza bo okrepila in izpostavila usklajevalno vlogo med vsemi frontnimi člani. Te aktivnosti zahtevajo povečanje naporov vseh dejavnikov v okviru socialistične zveze predvsem v naslednjih smereh:

1. Prizadevanja za dograditev samoupravnega družbenoekonomskega sistema in zlasti borba za nadaljnje konkretno uveljavljanje samoupravnih sistemskih rešitev v praksi na vseh področjih družbene reprodukcije.

2. Zagotavljanje pogojev za ustvarjanje večjega družbenega dohodka na osnovi povečanja storilnosti dela, medsebojnega povezovanja na dohodkovni osnovi in produktivnega zaposlovanja, v tej smeri mora priti bolj do izraza delovanje tržnih pogojev gospodarjenja ter stimuliranje delavca za njegovo dobro delo in odgovorno upravljanje z dohodkom.

3. Večja in uspešnejša vključenost združenega dela v mednarodno delitev dela in doseganje bolj uravnoteženih odnosov v mednarodni menjavi, kjer je sedanja deficitarnost eden ključnih omejitvenih dejavnikov celotnega nadaljnjega družbenega razvoja.

4. Uresničitev dogovorjenih potrebnih premikov v (dohodkovnih odnosih pri delitvi dohodka) v smeri krepitve materialne osnove združenega dela, ter s tem uokvirjanje vseh oblik porabe v realne možnosti in odvisnost od ustvarjenega dohodka ob doseženih rezultatih varčevanja v vsaki delovni sredi.

5. Odločen boj za odpravljanje vzrokov inflacije na domačem trgu kot politično nesprijemljive oblike eksploatacije delavskega razreda, ki onemogoča realno vrednotenje rezultatov dela in samoupravno razpolaganje z njimi, to še zlasti zahteva nezadovoljiva produktivnost in odgovornost za slabosti pri gospodarjenju, kar lahko hitro privede do ogrožanja življenjskega standarda delovnih ljudi in socialne stabilnosti.

6. Uveljavljanje samoupravne odgovornosti za delo, poštenost, zakonitost in tovariške odnose v vseh okoljih, v tem okviru morajo še zlasti frontne sile v socialistični zvezi zaostri nadzor nad osebno odgovornostjo posameznikov, ki prevzemajo naloge delovnega, strokovnega, upravljalnega ali političnega značaja ter se pri neuresničevanju obveznosti tudi odločno zavzeti za uveljavitev posledic, vključno z razrešitvijo zaupanih dolžnosti.

Tako opredeljena usmeritev družbenopolitične aktivnosti pomeni skupni okvir za usklajeno delovanje vseh frontnih dejavnikov v socialistični zvezi, ki glede na svojo specifično vlogo in naloge pri uresničevanju družbenoekonomskega razvoja oblikujejo programe lastnih konkretnih nalog in odgovornosti za vse ravni organiziranosti socialistične zveze v Sloveniji.

KADROVSKE VESTI

Za individualnega poslovnega organa Delavske univerze Litija je bil imenovan Ivan Pavlica.

Miro Vrtačnik ml. je bil imenovan za namestnika javnega tožilca Temeljnega javnega tožilstva v Ljubljani.

Občinska skupščina je na lastno željo z 31. majem 1980 razrešila Franca Jermana kot tržnega inšpektorja. Franc Jerman odhaja na opravljanje del in nalog v „Kovino“.

V komisijo za prošnje in pritožbe SO Litija je bil izvoljen Rihard Urbanc.

Do imenovanja novega načelnika davčne uprave DO Litija bo ta dela in naloge po pooblastilu izvršnega sveta opravljala Štefka Juhant.

PO SLEDEH DELEGATSKIH VPRAŠANJ

Oprostitve niso možne

Delegacija Krajevne skupnosti Polšnik je občinski skupščini postavila delegatsko vprašanje o možnostih oprostitve plačila prispevka za tista dela, ki jih krajevna skupnost opravlja v lastni režiji.

V odgovoru davčne uprave je bilo pojasnjeno, da se od dohodkov, ki jih občani dosegajo z opravljanjem del za krajevno skupnost, plačuje davek po odbitku. Davek bremeni prejemnika dohodka, krajevna skupnost pa je kot izplačevalec le dolžna odvesti davek na ustrezni račun. Pri kakršnihkoli olajšavah pa bi bile kršene temeljne družbene usmeritve v zvezi z zmanjševanjem dopolnilnega dela. Olajšave se priznajo le za storitve, ki jih za krajevno skupnost opravljajo občani, kadar gre za sanacijo elementarne nesreče.

Višinske kmetije

Delegacija Krajevne skupnosti Gabrovka je predlagala, da bi lahko zaradi višinskih razmer, slabe sestave tal in rodovitnosti zemlje, oprostili plačevanje davka naslednje vasi:

Javorje pri Gabrovki, Brezovo, Brezje pri Kumpolju, Gornje ravne in Tlaka.

Odgovor, ki so ga prejeli od občinske skupščine, se nanaša na pojasnilo, da je v pripravi nov republiški zakon o davkih občanov. Napodlagi tega zakona bo v občini sprejet tudi nov odlok, ki bo urejal tudi vprašanja višinskih kmetij. Občani naj se zato aktivno vključijo v razpravo o osnutku in predlogu tega odloka, ki bo predvidoma v javni razpravi v jeseni.

Bencin se lahko dobi

Delegati iz Dol so postavili vprašanje kupovanja bencina in nafte za traktorje na bencinskih črpalkah, ker teh goriv na črpalkah niso več točili v posode.

Inšpekcijske službe so delegaciji posredovale dogovor, da se bencin in gorilno olje lahko dobi v bencinskih posodah za vse potrošnike v kmetijstvu, in sicer neomejeno od 15. aprila letos naprej.

EMŠO-enotna matična številka

Skupščina SRS je v lanskem letu sprejela zakona o enotni matični številki občanov. Ta zakon zavezuje občinske upravne organe za notranje zadeve, da najpozneje do 1. 3. 1981 vpišejo matične številke v osebne kartone registra stalnega prebivalstva in obvestijo občane o njihovih matičnih številkah. Organi in organizacije, ki vodijo predpisane evidence o občanin in na njihovi podlagi izdajajo javne listine, morajo matične številke v svoje evidence vpisati najpozneje do 31. 12. 1985. Matično številko določa Zavod za statistiko SRS, praviloma po kraju rojstva, rojenim občanom pred uveljavitvijo tega zakona pa po kraju stalnega bivališča in jo pošlje pristojnemu organu za notranje zadeve.

Občani bodo prejeli kartonček DEMŠO 4

V mesecu maju bodo občani po pošti prejeli posebne kartončke, obrazec DEMŠO 4 z enotno matično številko občana. Občane obveščamo, da je ta kartonček pomemben dokument, dokler ne bodo izdane nove osebne izkaznice, zato priporočamo, da kartonček skrbno hranite, ker ga boste v bodoče pogosto potrebovali pri uveljavljanju svojih zahtevkov. Nekateri občani bodo kartonček DEMŠO prejeli tudi pozneje, ker pri Zavodu za statistiko niso še povsem usklajeni.

EMŠO je trinajstmestna številka, ki bo spremljala občana celo življenje in bo označena na vseh pomembnejših osebnih dokumentih. Ko pa bodo evidence urejene na podlagi EMŠO, bo možna hitrejša pridobitev vseh potrebnih podatkov o občanin.

ODDELEK ZA NOTRANJE ZADEVE SO Litija

Obrambni dan rezervnih vojaških starešin

Vsako leto organizira občinska zveza rezervnih vojaških starešin srečanje svojih članov. To se navadno začne s preizkusom teoretičnega znanja, temu sledi orientacijski pohod s streljanjem in vse se konča v prijetnem razpoloženju ob skromni malici. Namen tega je, poleg preizkusa znanja, ki je zaključek letnega izobraževanja rezervnih vojaških starešin, tudi medsebojno spoznavanje, izmenjava mnenj... vse skupaj pa služi boljši pripravljenosti nas vseh za odpor proti agresorju in drugim sovražnikom, kadar bi bilo to potrebno.

Do sedaj smo ta srečanja imenovali kar „izpiti za rezervne vojaške starešine“, saj je bil glavni namen tega zaključka izobraževanja le preizkus teoretične in praktične sposobnosti posameznika. Od letos dalje bo to srečanje – tekmovanje odprto, ker bomo poleg rezervnih oficirjev do 55. leta starosti in mlajših rezervnih oficirjev do 50. leta starosti, vabili tudi predstavnike družbenih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti, čeprav niso rezervni oficirji. Na obrambni dan lahko vsak povabi tudi družinske člane, otroke, ženo, da bi se tudi oni seznanili s tem, kako se pripravljamo na splošni ljudski odpor.

Letošnji obrambni dan bo v soboto, 31. maja 1980. Zbor

sodelujočih bo pred osnovno šolo Franc Rozman Stane v Šmartnem. Tam bomo formirali skupine po 5 članov, tako da bodo skupino sestavljali oficirji in mlajši oficirji. Skupine bodo krenile na pohod preko Tisja, Reke, do strelišča pod Javorskim pilom. Na pohodu bodo skupine reševale taktične naloge, vojaško teorijo, nekaj vprašanj iz politične tematike in topografije. Med potjo bodo posamezne postaje, kjer bodo

skupine dobile vprašanja in naloge, katere bodo skupinsko reševali. Zunanji udeleženci bodo to delo opazovali. Ena izmed praktičnih nalog bo tudi metanje šolske ročne bombe.

Na cilju bo prikazano streljanje s tromblonom, končnim minometom in puškomitraljezom M-72. Poleg tega si bodo udeleženci ogledali še pehotno orožje in materialna sredstva za opremljanje civilne zaščite.

(ABH zaščita, protipožarna zaščita in sredstva za reševanje ob elementarnih nesrečah). Po topli malici bo za udeležence organiziran prevoz od Reke do Šmartna.

Na pohodu bodo sodelovale tudi mladinke in mladinci prostovoljci. To bo drugi dan njihove vzgoje. Na Tisju bodo svečano prisegli. Rezervirajte si čas v soboto, 31. 5. 1980, in udeležite se tega pohoda.

M. M.

Na vaji

ZBIRAJMO STAR PAPIR IN OSTALE KORISTNE ODPADNE SUROVINE

ODPADKI SO LAHKO KORISTNI

Kot nam je znano iz radijskih, televizijskih in časopisnih vesti, primanjkuje naši industriji nekaterih surovin za proizvodnjo novih izdelkov. Predvsem gre tu za papir, katerega še vedno uvažamo v večjih količinah.

Organizacija Rdečega križa je že v letu 1974 pričela z organizacijo akcij zbiranja sekundarnih surovin kot so: papir, železo, steklo in krpe. Na republiškem nivoju RK je bil izdelan terminski plan akcij za vse slovenske občine in sklenjen samoupravni sporazum s podjetji za odpad surovin: Dinosa, Surovino in Unijo.

Občina Litija organizira vsako leto dve zbiralni akciji, in to v mesecu aprilu in septembru. Tekom leta pa posamezne Krajevne organizacije izvajajo lokalne zbiralne akcije.

Tako je bilo v letu 1979 zbrano 22.800 kg odpadnega papirja, v letošnjem letu pa že 26.190 kg odpadnega materiala,

od tega 21.930 kg papirja. Vendar pa bi bil rezultat akcije uspešnejši, če bi se vsi občani in delovne organizacije bolj zavestno vključile v akcijo in ne bi tolikšnih količin papirja sežigale kot se to dogaja.

Zato pozivamo vse občane in delovne organizacije, da intenzivno pristopijo k akcijam zbiranja odpadnih surovin in se s tem vključujejo v prizadevanja naše družbe za stabilizacijo gospodarstva, za pridobivanje osnovnih surovin za našo industrijo, k splošnemu varčevanju, k varstvu človekovega okolja, v katerem živimo in delamo, k izboljšanju splošne higiene, razvijanju solidarnosti in pridobitvi dela sredstev za humanitarno dejavnost. Končno pa je to tudi vzgojnega pomena, saj je postopoma potrebno spreminiti odnos občanov do zavrženih predmetov, ki so lahko še uporabni.

Marija M.

IZ ODLOKA
O ORGANIZACIJI
VETERINARSKO-
HIGIENSKE SLUŽBE

Določen je postopek ravnanja z mrtvimi živalmi

Odlok, ki ga je sprejela občinska skupščina, določa organizacijo veterinarsko-higienske službe in ravnanje vseh tistih organizacij in posameznikov, ki se ukvarjajo z varstvom in gojitvijo živali. Še posebno natančno pa odlok določa ravnanje organizacij in posameznikov s poginulimi živalmi in živalskimi odpadki, tako da ni ogroženo zdravje ljudi in živali.

Na osnovi določil odloka morajo v določenih primerih lastniki živali takoj prijaviti pogin živali pri veterinarju. Tudi šoferji, cestarji in drugi upravljalci ali uporabniki cest morajo takoj prijaviti vsako živalsko truplo na cestah.

Veterinarska organizacija pa mora poskrbeti za redno odvažanje živalskih trupel na zbirališče za živalske odpadke v Ljubljani, kjer jih prevzema organizacija KO-TO.

Vsak lastnik poginule živali je le-to dolžan prepeljati do prevozne ceste, če je truplo na neprevoznem kraju. Tudi pri nakladanju trupla v vozilo je dolžan pomagati lastnik poginule živali.

Nadzor nad izvajanjem odloka bo opravljala veterinarska inšpekcija Litija.

Naši otroci v šoli v naravi

Letos bo že tretje leto organizirana šola v naravi za učence 4. razredov osnovnih šol z območja občine Litija. Šola v naravi bo tudi tokrat organizirana v mladinskem zdravilišču in okrevališču Rdečega križa Slovenije na Debelem rtiču pri Kopru.

Organizirana bo v dveh izmenah, in sicer:

— prva izmena bo od 7. 6. 1980 do 14. 6. 1980 za 198 učencev osnovne šole Litija,

— druga izmena pa bo od 14. 6. 1980 do 21. 6. 1980 za 90 učencev osnovne šole Šmartno in Gabrovka.

Za mnoge učence bo to prvo srečanje z morjem. Učenci bodo imeli poleg rednega pouka organiziran tudi pouk plavanja. Dokler ne bo v občini zgrajen bazen, se bomo posluževali možnosti, da organiziramo šolo v naravi v okviru zdraviliškega letovišča na Debelem rtiču. Prevoz otrok bo organiziran z vlakom.

Po pogodbi bo znašala cena oskrbnega dne 100 din. Stroške za šolo v naravi bo v pretežni večini zagotovila Izobraževalna skupnost Litija. Prispevek star-

šev bo v letu 1980 minimalen in enoten za vse učence ter bo po sklepu izvršnega odbora IS Litija znašal 500 din, za samohranilke pa bo prispevek nižji – 350 din.

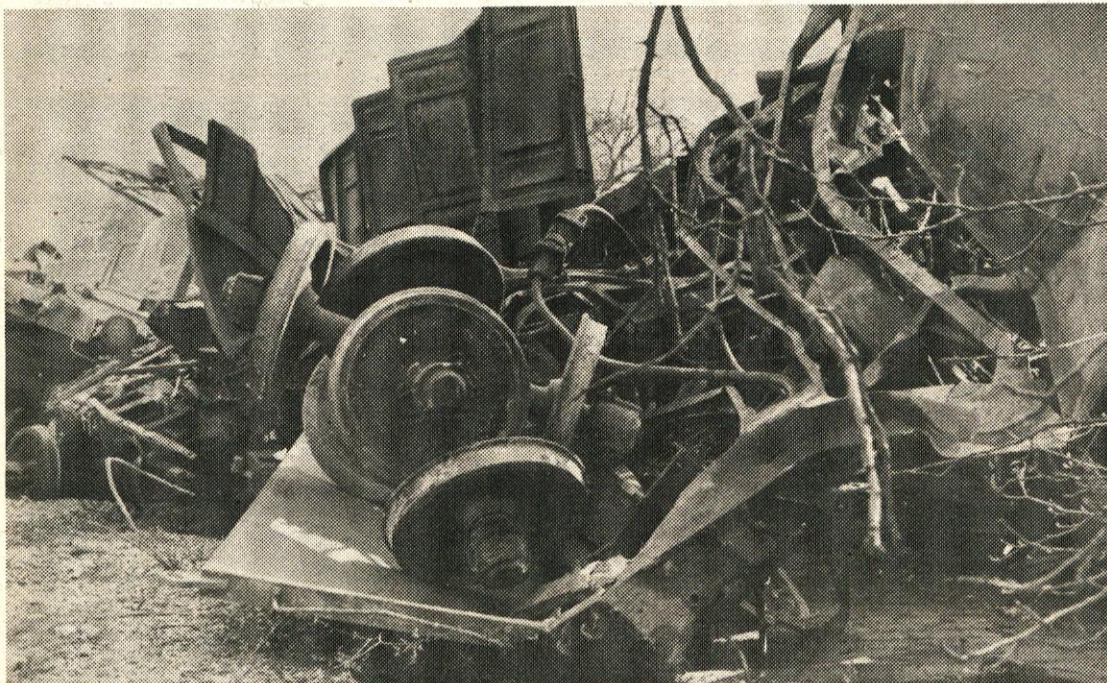
Mira K.

IZGUBA V OBČINSKI
ZDRAVSTVENI SKUPNOSTI BO POKRITA

Rešitev z odlokom

Občinska skupščina Litija je na majski seji zborna združenega dela in zborna krajevnih skupnosti sprejela odloka o določitvi dodatne prispevne stopnje iz dohodka in z njo bo pokrila izgube v občinski zdravstveni skupnosti za lansko leto.

Občinska zdravstvena skupnost je namreč v zaključnem računu za minulo leto izkazala izgubo v višini 361 starih milijonov. Sredstva iz dodatne prispevne stopnje iz dohodka na osnovi osebnega dohodka OZD bomo zbirali od 1. junija letos pa do 31. decembra.

V takšno brezoblično gmoto železa in jekla so se spremenili železniški vagoni v hudi železniški nesreči aprila letos na Mačkovi pri Ponovičah. (Foto: GO)

Proga je bila kmalu po nesreči spet usposobljena za promet, razbitine železniških vagonov na obeh straneh tirov pa so pričale o silovitosti trčenja vlakov. (Foto: GO)

KAKO SE OBNAŠATI OB KATASTROFALNIH NESREČAH?

Že vrsto let se učimo, izdelujemo načrte za izredne razmere ali neposredno vojno nevarnost. Zavedamo se, da bomo učinkovito ravnali in delali, če bodo usposobljene temeljne celice naše družbe — „Krajne skupnosti, delovne skupnosti“ in sleherni občan. Izdelane imamo v vseh temeljnih celicah svoje načrte, tudi izvajalci nalog poznajo svoje naloge.

V konkretnih razmerah in praksi pa izgleda takole:

Dne 21. aprila 1980 ob 16. uri in 30 minut se je zgodila katastrofalna železniška nesreča na območju KS Sava pri vasi Ponoviče. Takoj po obvestilu so v izredno kratkem času pohiteli na kraj nezgode v pomoč zdravstveni delavci iz zdravstvenega doma Litija, z vsemi reševalnimi vozili, prav tako tudi gasilci

Gasilskega društva Litija, v zelo kratkem času pa tudi zdravstveni delavci in rešilna vozila iz Ljubljane in delavci PM Litija. To kaže izredno pripravljenost naših specializiranih delovnih skupnosti, ki nudijo pomoč človeštvu v nesreči. Istočasno pa se je odpravilo na pot iz smeri Litije in Save veliko število „firbcev“. Ko sem kasneje prispel v Ponoviče, sem ugotov

vil, da je trimetrška asfaltna cesta iz smeri Litija, kot vasi Sava dobesedno zatrpana z motornimi vozili, in tako je bil izredno oviran promet reševalnim in drugim vozilom. Katastrofalna nesreča sicer k sreči ni terjala večjega števila žrtev in ranjenih, če bi to bilo, bi bilo reševalcem ob takem stanju nemogoče uspešno in hitro reševati človeška življenja. Menim, da nam mora biti to vsem občanom v pouk; da bomo ob takšnih in podobnih nesrečah ravnali drugače. Kako?

1. Predstavniki KS, na katere območju se zgodi taka ali podobna nesreča, morajo takoj aktivirati „Narodno zaščito“, ki ima nalogo, da v sodelovanju z delavci milice vzpostavi red in neoviran promet vozilom reševalcev. Takoj pristopijo v okviru štaba CZ k aktiviranju enote prve pomoči in enote za reševanje.

To so osnovne naloge ob takih dogodkih, ki jih izvede KS.

2. Občani, če že gredo zaradi „firbca“, naj pomislijo na svojega sočloveka, ki je potreben nujne pomoči, da z upora

bo javnih cest ali drugih prometnih površin ne ogrožajo varnosti prometa vozilom — reševalcem in jim omogočajo hitro vožnjo.

Tako občani „firbci“ v tem primeru nismo ravnali, kljub naši visoki osveščenosti, pomagati sočloveku v nesreči. Verjemite, da pišem te vrstice ne iz jeze, temveč zato, ker taka prometna zmeda terja lahko le še dodatne žrtve in zmanjšuje pomoč ponesrečenim. Če se nam to še zgodi, potem ravnajmo samozaščitno tako, da bomo občani sami naredili red. Prav je, da v teh vrsticah povem tudi to, da so se predstavniki KS Sava dobro izkazali, saj so organizirali topel čaj in malico za reševalce in delavce milice na kraju nesreče, prav tako tudi Prostovoljno

gasilsko društvo Litija in delovna enota „Varnost“ Litija.

Kljub vsem opisanim prijetljajem velja povedati, da je predsednik IS SO Litija prejel od Železniškega gospodarstva Ljubljane zahvalno pismo, ki velja vsem, ki so na kakršen koli način pomagali v tej nesreči. V pismu je rečeno:

„Vaša hitra in nesebična pomoč, ki ste jo ob nesreči nudili, je najtrdnjši izvor solidarnosti in nam zagotavlja, da smo s skupnimi močmi sposobni rešiti vse probleme.“

Res je, da je bila vaša solidarnost izkazana že velikokrat v naši vsakodnevni praksi.“

Zato sem prepričan, da bodo naši občani in delovni ljudje ob morebitnih takšnih in podobnih nesrečah upoštevali moje nasvete.

Franc Mali

IZ POSTAJE MILICE V APRILU

PO LEVI V OSEBNI AVTO

Dne 16/4—1980 ob 16.55 je mladoletni M.P. iz Dragovšega št. 9 vozil kolo z motorjem po Sitarjevski cesti proti Litiji po levi polovici cestišča. Ker je v tem trenutku pripeljala nasproti voznica M.M. z osebnim avtomobilom, je bilo trčenje neizbežno. Kljub temu, da je voznica zavirala in hotela preprečiti nesrečo, je prišlo do čelnega trčenja. Mladoletnik se je pri nesreči le lažje tel. poškodoval, materialna škoda na os. avtomobilu pa se ceni na pribl. 30.000,00 din.

PO NESREČI ODPELJAL DALJE

Dne 27/4—1980 ob 20,30 je Jože LOGAR, 23, z Gabrske gore št. 25 vozil osebni avtomobil iz Moravce proti Gabrovki z neprimerno hitrostjo, po sredini ceste in brez voznškega dovoljenja. Ko je v kraju Moravce pripeljal v levi pregledni ovinek, ga je sekal in tako s prednjim delom vozila zadell v prednji levi del motornega kolesa, s katerim sta se nasproti pripeljala C.P. in M.P., oba iz Poljan pri Primsko-

vem. Motorist in sopotnik sta in se pri tem lažje telesno poškodovala. LOGAR je za trenutek ustavil, nato pa z vožnjo nadaljeval proti Moravčam, kjer je avto skril pod kozolec, sam pa odšel neznan. Ponesrečenca je neznan voznik osebnega avtomobila, ki je takrat pripeljal mimo, odpeljal v zdravstveni dom Litija. Materialna škoda na obeh vozilih se ceni na pribl. 50.000,00 din.

NEUSPEL POŽIG

Dne 15/4—1980 ponoči sta se vinjena Vid POTRBIN iz Čateške gore in Anton JERŠIN, 31, iz Čateške gore, vračala proti domu. Šla sta tudi mimo hiše B.M. Ker jima lastnica ni odprla, sta se odločila, da ji podtakneta ogenj. Odšla sta na POTRBINOV dom, kjer je POTRBIN izdelal križ iz lesenih palic, nanj obesil star zimski plašč, pribil sandalo in vanjo natlačil časopisnega papirja. Spotoma sta na JERŠINOVEM domu vzela še svečo in nato odšla do hiše, kjer je spala B.M. Že pripravljeni križ sta naslonila na lesena vhodna vrata in prižgala svečo, tako da se je

kmalu vžgal plašč in delno lesena vrata ter podboj nad njimi. Ker je pihal veter, sta plamen sveče zavarovala s plastično steklenico, kateri sta izrezala dno. Prasketanje ognja je še pravi čas prebudilo oškodovanko, kateri je uspelo ogenj zatreti. Zoper oba je bila podana kazenska ovadba, POTRBIN pa je bil tudi predan preiskovalnemu sodniku.

PROMETNA VARNOST

Zaradi grobih prekrškov v cestnem prometu smo sodniku za prekrške prijavili 59 kršiteljev, ki so napravili skupno 95 prekrškov. Med njimi je bilo kar 20 takih, ki so vozili motorno vozilo pod vplivom alkohola.

Brez voznškega dovoljenja je za krmilom sedelo 18 voznikov, 5 pa jih je vozilo kolo z motorjem brez potrdila o znanju cestno prometnih prekrškov. Zaradi lažjih prekrškov je bilo samo opozorjenih 278 kršiteljev, medtem ko jih je bilo 10 mandatno kaznovanih takoj na mestu.

NAJDENI PREDMETI

V Litiji je bil najden nov sesalec za prah, vendar še do danes nima lastnika. Kdor ga je „pozabil“ ali „izgubil“ na cesti, naj se pogumno javi, saj mu bo očitno še prišel prav.

Brez lastnika so tudi tri lepe nove preproge, ki so bile prav tako najdene ob cesti v Litiji.

Ob obravnavanju prometne nesreče je bilo zaseženo motorno kolo MZ, ker E.N. „ni vedel“, kdo je lastnik, oz. kdo mu je motorno kolo „posodil“. Motorno kolo ima sicer registrsko tablico, ki pa ni prava in je neveljavna. Lastnik bo motorno kolo dobil nazaj, če se bo o lastništvu izkazal z dokumenti.

R.B.

Občani, delovni ljudje!

V prihodnjih dneh boste na dom prejeli posebno izdajo Glasila občanov, v kateri bodo osnutek dogovora o temeljih plana občine in osnutki samoupravnih sporazumov o temeljih planov samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti za obdobje 1981—1985.

Posebno izdajo bodo prejela na dom vsa gospodinjstva v naši občini in bo služila tudi kot gradivo za celotno javno razpravo. Ob razpravah o osnutkih planov občine, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti, sklicatelji torej ne bodo pošiljali posebnih gradiv, zato posebne izdaje ne zavržite.

Še en pas zelenja se je moral umakniti avtomobilom

Pod zdravstvenim domom je (bil) lep urejen park. Pa so prišli stroji, lopate in pesek, in v nekaj dneh se je dobra četrtina zelene površine spremenila v pusto in brezoblično ploskev. Problem-sko konferenco o varstvu okolja smo v naši občini imeli predlani. Bi kaj pomagalo, če bi jo imeli vsako leto ali vsak dan? (Foto: GO)

YUGOSLAVIA

AMATEUR RADIO CLUB LITIJA

YU3DLR

Tokrat smo obiskali člane Radio kluba v Litiji. Člane organizacije, ki je bila v naši občini ustanovljena že v letu 1975, pa o njihovi dejavnosti širša javnost ve zelo malo.

Danes v klubu deluje že prek 50 članov vseh starosti in spolov. Največ je seveda mladih, ki se navdušujejo za delo na sredstvih, ki prek radijskih signalov povezujejo ljudi. Pri delu v klubu dobijo ustrezno strokovno znanje. Saj se je potrebno spoznati na mnogo podrobnosti s področja tehnike, če se želiš preko brnjenja Morsejevih znakov po etru sporazumevati z radiomaterji vsega sveta. Ta dejavnost zahteva veliko znanja in potrpežljivosti pri vzpostavljanju zvez, v kolikor radiomater želi dobiti Q SL kartico, ki je potrdilo za vzpostavljeno zvezo.

Da to dosežejo, pa morajo najprej obiskati splošne tečaje, na katerih dobijo osnovna znanja iz elektrotehnike in radiotehnike. Radiomaterji iz Litije so organizirali že dva taka tečaja. Organizirali pa so tudi dva nadaljevalna tečaja, na katerih so se specializirali za delo na postajah, ki oddajajo in sprejemajo svoje znake v obliki Morsejeve abecede, in tistih, ki to počno s pomočjo govora. V tem primeru pa je potrebno za mednarodno sporazumevanje dobro obvladati angleščino. Z znanjem oboroženi in izurjeni pa se vključujejo tudi v razna tekmovanja, katerih namen je vzpostavljanje zvez na čim večje razdalje. Svoj največji uspeh so dosegli v letu 1976, ko so v tekmovanju za pokal Zveze radiomaterjev Slovenije zasedli izvrstno drugo mesto na področju telegrafije.

Radiomaterji iz Litije vzpo-

stavljajo zveze s svojimi tovariši po svetu s svojo kratkovalovno radijsko postajo. Pri tem imajo velike uspeha. To potrjujejo tudi potrdila o vzpostavljenih zvezah, ki so prišla v Litijo iz Avstralije, Japonske, obeh Amerik in seveda tudi iz veliko držav Evrope.

Njihova dejavnost in delo nam je lahko v veliko pomoč tudi v našem vsakodnevem življenju. Vzpostavljanje in vzdrževanje zvez z drugimi deli naše republike ob morebitni naravni ali drugi hudi sreči bo eden od osnovnih pogojev za zagotavljanje hitre in učinkovite pomoči. Te zveze pa nam bodo zagotavljali prav oni, saj so to tudi dokazali med akcijo NNNP. Radi sodelujejo tudi z drugimi organizacijami in društvi zlasti s področij tehnične kulture in ljudske obrambe, to nam potrjuje tudi Zlata plaketa ZVRS, ki so jo prejeli za svojo aktivnost na področju razvijanja ljudske obrambe.

Trenutno si najbolj želijo pridobiti svoje prostore, v katerih bi lahko organizirali pouk, konstruktivno dejavnost in oddajno sobo. V načrtih imajo postavitev tudi več oddajnih anten, s katerimi bi izboljšali svoje zveze. Člani njihove organizacije so doma iz vseh koncev naše občine, zato bi radi tudi med njimi organizirali zveze prek radijskih signalov.

Želimo jim, da bi v prihodnosti uresničili svoje načrte. Zlasti da v prihodnosti dobijo svoje prostore na eni izmed

Izpitna komisija je dosledna in vseskozi pozorna. Na posnetku so člani izpitne komisije Radio kluba Litija na enem izmed preverjanj znanja. (Foto: GO)

višinskih točk v okolici Litije, saj bodo tako svoje možnosti za vzdrževanje zvez s tovariši po svetu zelo izboljšali. Z ozirom na hribovit relief naše občine pa bodo omogočili Morsejevim znakom prodreti v vsak njen kotiček in s tem nas vse skupaj še čvrsteje povezati.

Ob slovesu so nas prosili, naj v njihovem imenu povabimo vse tiste občane, ki se želijo ukvarjati z radioamatersko dejavnostjo, naj se jim pridružijo.

U. S.

Prvo srečanje s tovarišem miličnikom

Nekega popoldneva me je mamica poslala v novo naselje, to je del Šmartna nad osnovo šolo. Ker se zelo rad vozim z motorjem, sem mamico prosil, če se lahko peljem. Dovolila mi je, čeprav še nisem dovolj star za tako vozilo in tudi izpita še nimam. To je bila moja prva vožnja z motorjem po glavni cesti. Bal sem se, da se mamica ne bi premislila, zato sem stekel v garažo ter vzel motor.

Z mesta sem hitro speljal, zavil na glavno cesto in že sem bil na glavnem trgu, kjer sem zavil na levo. Sprva sem vozil v prvi prestavi, nato v drugi, in ko sem se bližal naselju, kamor sem bil namenjen, v tretji. Malo sem se bal, da me ne bi povozil

avto, zato sem vozil po desnem robu ceste, pri transformatorju pa sem zavil na desno v novo naselje. Oglasil sem se v hiši, kamor me je mamica poslala, nato pa sem obrnil motor ter se odpeljal proti domu. Pri vožnji skozi naselje sem pazil, da mi kdo od otrok, ki so se igrali kar na cesti, ne bi skočil pod motor. Mimogrede bi se lahko zgodila nesreča in če sem samo pomislil na to, me je oblila kurja polt.

Zopet sem zavil na glavno cesto ter prestavil v tretjo brzino. Kar naenkrat pa se je znašel pred menoj miličniški avto. Prekrižal mi je pot in me ustavil. Tudi jaz sem se ustavil ter stopil z vožila. Miličnik je stopil k

meni, vzel iz suknjiča knjižico ter svinčnik in me vprašal: „Čigav si?“ Pogumno sem odgovoril. Nato ga je zanimalo, čigav je motor. Povedal sem, da od starega očeta. Zapisal je podatke, zaprl knjižico, jaz pa sem si oddahnil. Hotel sem sesti na motor ter se odpeljati domov, vendar mi tega miličnik ni dovolil; brez izpita ne bi smel na cesto.

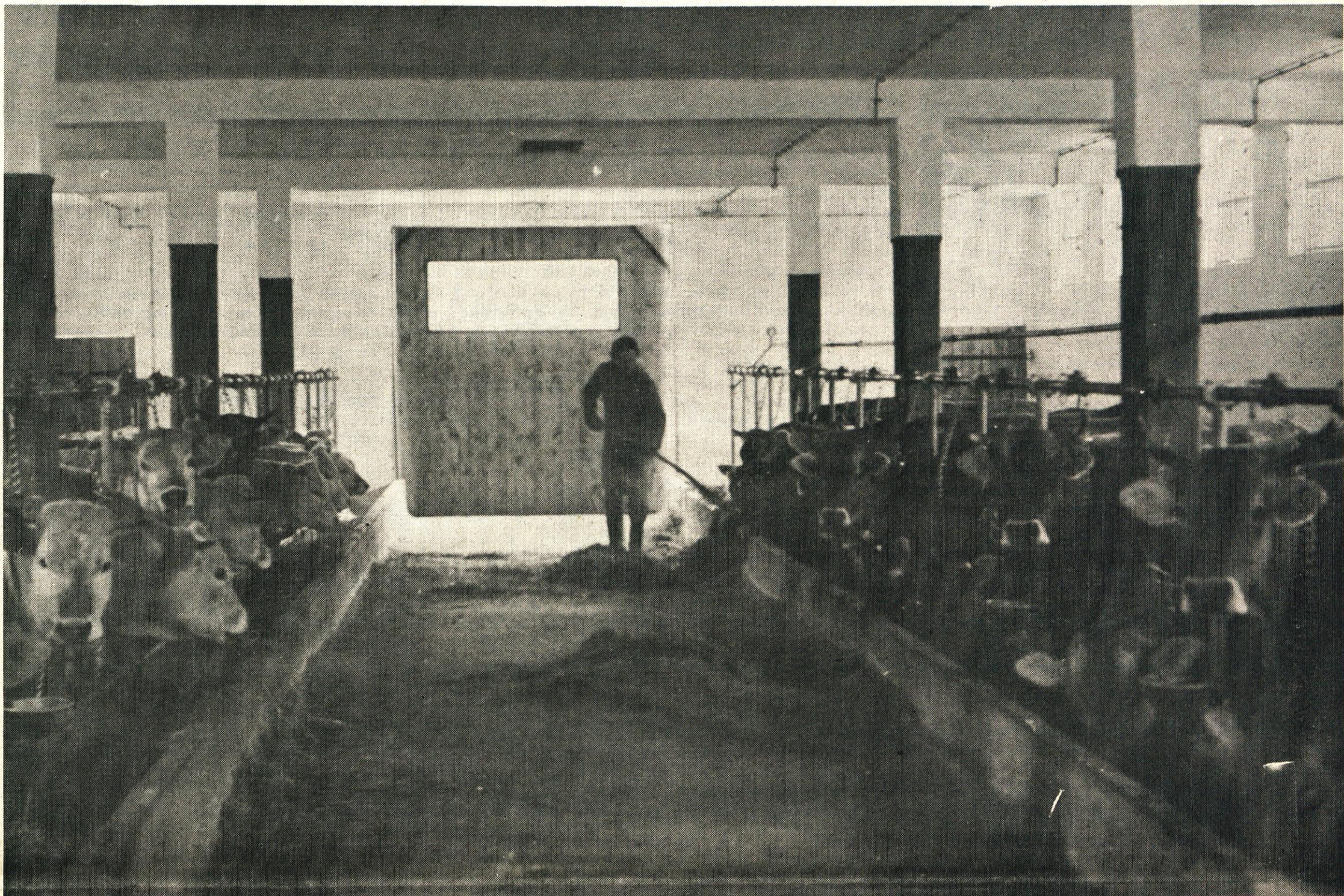
Od tega prvega srečanja z miličnikom se po cesti ne vozim več. Malo iz strahu, da se ne bi zopet srečal z njim, malo pa tudi zaradi tega, ker se bojim, da bi povzročil kakšno nesrečo.

Borut MAČEK,
osnovna šola Šmartno

Zakaj tako?

Vintarovec? Za Vintarjevec vemo, da je vasica v južnem delu naše občine, za Vintarovec pa še nismo slišali, čeprav je na smerokazu pri spomeniku na Debečah tako napisano. (Foto: GO)

V hlevu je vedno dosti dela. Od jutra do večera. Red in čistoča morata biti tudi pri živalih nenehno prisotna. Sicer pa tudi pravijo, da je hlev ogledalo gospodarja. (Foto: GO)

Usmerjene kmetije

V okviru izobraževalnega programa smo v Kmetijski zadrugi Litija v soboto, 26. aprila letos, opravili ogled dveh novih hlevov na preusmerjeni kmetiji Lada Berdajsa iz Sp. Loga in Alojza Goloba iz Dvora pri Kostrevnici. Ogleda se je udeležilo preko 80 kmetov in predstavniki Skupščine občine Litija.

Po končanem ogledu smo se zbrali v dvorani kostrewniškega zadružnega doma, kjer smo imeli krajši razgovor o obeh kmetijah in o razvojnih nalogah zadružništva v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Za obe kmetiji smo ugotovili, da sta dobro opremljeni z ustrezno mehanizacijo za pridelovanje in spravilo krme, imata nova hleva s kapaciteto vsaka 32 stojišč in imata tudi potrebno delovno silo, vendar pa proizvodnja na nobeni izmed kmetij še ni stekla po predvidenem programu in tudi še ne bo takoj, ker dosedanja vlaganja na kmetiji onemogočajo nakup potrebne plemenske črede, obdelovalnih zemljišč, ki jih posedujeta kmetiji pa je tudi premalo. Pomanjkanje zemljišč sicer trenutno na obeh kmetijah še rešujemo z družbenimi zemljišči v zadrugi, vendar pa so zemljišča skoro splošen problem na sleherni kmetiji v preusmerjanju.

Na področju zadruga imamo danes 114 kmetij, ki so se pričele usmerjati v tržno govedorejsko proizvodnjo v preteklih 10 letih, vendar pa so skoro na sleherni kmetiji podobni problemi. Pretežna večina dose-

danjih investicijskih vlaganj je bila usmerjena v ureditev gospodarskih poslopij in opremljanje z mehanizacijo, kar pa predstavlja glede na kompletno usmerjenost kmetije le polovična vlaganja za optimalni ekonomski uspeh. Druga polovica vlaganj, ki v večini primerov še ni bila opravljena, pa so investicije v ureditev in usposobitev zemljišč in v nabavo potrebnega števila visoko produktivne osnovne črede.

Da je stanje tako, je treba brez dvoma upoštevati, da so vse kmetije v preusmerjanju začele takorekoč iz nič, z minimalnimi sredstvi, s sorazmerno neugodnimi krediti in ob ne preveč ugodni ekonomski situaciji.

V tej razpravi smo ugotovili, da je najbrž izhod iz teh zagat prav v združevanju dela sredstev in zemlje. Nekaj takih skupnosti v Sloveniji že obstaja. Hlevsko skupnost Srževica pri Šentjurju pa smo na zboru v Kostrevnici tudi predstavili. V tej skupnosti sta se združila dva kmeta in Kmetijski kombinat Šentjur pri Celju. V enem letu so nabavili vso potrebno mehanizacijo, zgradili hlev za krave z 52 stojišči v prosti reji

in kupili plemensko čredo krav v Švici. Proizvodnja je že stekla po predvidenem programu. Celotna investicija v združeno kmetijo znaša 4.060.000,00 din. V investiciji sodelujeta oba kmeta in Kmetijski kombinat. V tej obliki so si pridobili tudi nepovratna sredstva kot dotacijo iz državnega kapitala, ki je namenjen za razvoj kmetijstva. Jasno je, da je bilo samo v taki obliki združevanja lahko vloženih 400 starih milijonov din v kmetijo, jasno pa je tudi, da je bila v izredno kratkem času dosežena optimalna proizvodnja ob večji socialni varnosti obeh kmetov. To kmetijo si bomo v letošnjem letu tudi ogledali in se o njenih uspehih prepričali na kraju samem.

Med nalogami za naslednje srednjeročno obdobje je na

prvem mestu kompletiranje kmetij v preusmerjanju z investicijami, ki bodo imele direkten vpliv na povečanje proizvodnje, to je izboljšanje in pridobivanje zemljišč in nabava osnovne črede krav. Ob tem pa je tudi treba vložiti maksimalne napore za organizacijo hlevskih skupnosti po pogodbi o združevanju povsod, kjer je to mogoče in s tem izkoristiti vse stimulacije, ki nam jih družba daje v obliki nepovratnih sredstev.

Predvsem je potrebno razrešiti tudi zemljiško politiko, ker je nevdržno stanje, da preusmerjenim kmetijam primanjkuje obdelovalnih zemljišč, ob tem pa so v neposredni bližini zemljišča v rokah lastnikov, ki jih le ekstenzivno obdelujejo in mnogokrat niti ne z osebnim delom.

Nadalje je treba zagotoviti v občini trajne vire sredstev za kmetijsko pospeševalno skupnost, iz katerih moramo financirati poleg drugih že znanih oblik še kmetijskega strokovnjaka za organizacijo dela na preusmerjenih kmetijah in za organizacijo hlevskih skupnosti.

To je le nekaj nalog, ki jih moramo opraviti v zadružništvu za boljše uspehe.

L.D.

Potisek Ivan, lesni tehnik iz Selška in Poglajen Ana, dijakinja iz Jelše

Prosenc Silvester, kovinar iz Zagorja ob Savi in Potokar Elizabeta, uslužbenka iz Zagorja ob Savi.

Pajtlar Adolf, monter centralne kurjave iz Litije in Pivc Silvestra, administratorka iz Kresniških Poljan.

Vodišek Franc, električar iz Bukovice in Grm Danica, delavka iz Bukovice

Jerman Franc, študent iz Hrastnika in Znidaršič Jasna, geolog iz Tržiča

Mežnar Stanko, mehanik iz Jesenja in Kreč Dragica, prodajalka iz Senožet

Kotar Janez, rudar iz Konjšice in Završnik Berta, kuharica iz Šklendrovca

Vuković Borut, dipl. pravnik iz Litije in Repina Vida, dipl. ekonomist iz Šmartna pri Litiji

Zupančič Danijel, dipl. ing. strojništva iz Muljave in Ložar Ida, uslužbenka iz Šentvida pri Stični

Klenovšek Peter, elektrotehnik iz Trbovelj in Štern Irena, študent iz Trbovelj

Opeka Ivan, šofer iz Verda in Hribar Sonja, ekonomski tehnik iz Litije

Lisjak Marjan, delavec iz Domžal in Romšak Irena, administrator iz Preloga

Kosi Marjan, elektromehanik iz Zagorja ob Savi in Bregar Alojzija, delavka iz Litije

Bradašević Branimir, gradbeni tehnik iz Hrastnika in Pikel Ksenija, prodajalka iz Hrastnika

V mesecu aprilu so umrli:

Pograjec Martin, star 85 let, iz Šumnika, Babnik Ivana, stara 64 let, iz Podšentjurja, Bajde Fran, star 75 let, iz Litije, Hirzer Ana, stara 70 let, iz Avstrije, umrla v Litiji, Pirc Franc, star 69 let, iz Podbukovja, Medved Marija, stara 79 let, iz Dolgega brda, Celestina Alojz, star 78 let, iz Suhadol, Regina Jožefa, stara 75 let, iz Črnega potoka — dom Tisje, Končina Pavel, star 58 let, iz Velike Štange, Mandelj Josepina, stara 89 let, iz Ustja, Zupančič Franc, star 92 let, iz Spodnjega Hotiča, Novak Frančiška, stara 55 let, iz Sevana, Černe Alojzij, star 47 let, iz Stare gore, Pavlič Leopold, star 55 let, iz Buzova

J. Č.

Rojstva, poroke, smrti

V aprilu je bilo rojenih 18 otrok, od tega 13 dečkov in 5 deklic.

Na gradu Bogenšperk se je v aprilu poročilo 26 parov, od tega je bilo osem parov iz območja naše občine.

Poročili so se:

Zupančič Anton, skladiščnik iz Male Kostrevnice in Habe Marija, krznarka iz Male Kostrevnice št. 17

OB 70-LETNICI ROJSTVA IN 1. OBLETNICI SMRTI TOVARIŠA EDVARDA KARDELJA

Kardeljevo ime bo ostalo kot datum — je zapisal Miroslav Krleža. V spominu naših ljudi bo trajnejši od kakršnega koli nagrobnega marmorja. 70-letnica rojstva tov. Edvarda Kardelja, njegove besede in misli bodo dajale vsebino vsem letošnjim proslavam in manifestacijam, zato je ta datum eden izmed tistih, kateremu bomo posvetili tudi v našem glasilu nekaj prostora. V obliki kratkega orisa boste lahko v nekaj nadaljevanjih spoznali življenje in delo Edvarda Kardelja, ki ga je pripravila učiteljica zgodovine v osnovni šoli Litija, Fani Kosmač:

Kratek oris življenja in dela

Piše: Fani Kosmač

Delo takšne zgodovinske osebnosti, kot je Kardelj, je neločljivo povezano z družbenim dogajanjem, katerega soustvarjalec je bil. Vse osnove razsežnosti revolucionarne preobrazbe naše družbe zadnjih petdesetih let so najtesneje povezane z njegovo dejavnostjo: revolucionarna pot razrešitve nacionalnega vprašanja in s tem v zvezi NOB kot enotnost narodnoosvobodilnega in socialno revolucionarnega procesa, razkol s stalinskim dogmatizmom, boj za enakopravne odnose v mednarodnem delavskem gibanju ter za politično neuvrčenost kot edino aktivno alternativo blokovski razdelitvi sveta ter predvsem ustvarjalno, kritično razvijanje koncepcije socialističnega samoupravljanja na vseh ravneh od družbenoekonomske in politične do področij znanosti in kulture.

Edvard Kardelj je prvič odločilno posegel na teoretsko prizorišče s svojim delom Razvoj slovenskega narodnega vprašanja. V tej knjigi je pokazal, da lahko slovensko narodno vprašanje reši poleg proletarske revolucije še idejni boj na več frontah: proti meščanskemu nacionalizmu, ki je kratkovidno mislil, da bo lahko z naslonitvijo na velike imperialistične zaveznike prišel do samostojne Slovenije, proti vulgarnemu marksizmu, ki mu je nacionalno vprašanje nekaj, kar ima mesto zgolj v meščanski revoluciji in ne več v proletarski. Kardeljevo delo o nacionalnem vprašanju je bistveno vplivalo na mobilizacijo vseh naprednih Slovencev za življenjski obstoj tik pred drugo svetovno vojno, podalo je idejne osnove za nastanek OF ter sooblikovalo razreševanje nacionalnega vprašanja v NOB po poti federativne demokratične republike.

Ter: Socializem kot svetovni proces in neuvrčenost — pri analizi odnosov v mednarodnem delavskem gibanju, tako

odnos med partijami kot odnos svetovnega procesa. Poudarjal je, da se ločnica med progresivnimi, socialističnimi silami in silami reakcije nikoli ne ujema z mejo med državami in bloki. Skrajno odločno se je boril proti idejam in stremeljenjem, da bi se socializem širil z vojno, pa naj gre za poskuse vsiljevanja tujih modelov ali za teorijo o zmagi revolucije skozi svetovno vojno. Vztrajno je poudarjal univerzalnost načela aktivne miroljubne koeksistence kot nezamenljivega dejavnika ne le zagotovitve svetovnega miru, marveč tudi rasti socializma v svetu.

Ta Kardeljeva stališča pa so najbolj prišla do izraza v njegovem prispevku k teoriji in praksi politike neuvrčenosti. V gibanju neuvrčenosti ni videl zgolj enega najpomembnejših samostojnih dejavnikov mednarodne politike marveč veliko več — edino možno globalno pot ekonomske politične in kulturne preobrazbe ter povezovalna sodobnega sveta. Gibanje neuvrčenosti je kompleksen pojav, ki ne zajema zgolj prevlade blokovske politike, igre blokovskih interesov, kot glavne ovire svetovnega miru, namreč sega od boja za novo svetovno ekonomsko ureditev, za nove ekonomske odnose med razvitimi deželami in deželami v razvoju tja do prevlade raznih oblik kulturnega in političnega povezovanja.

Najbolje je orisal njegovo osebnost in revolucionarno delo tov. Tito, ki je dejal: „Skratka, prispevek tov. Bevca naši revoluciji je ogromen. On je dal neprecenljiv prispevek njeni kontinuiteti in njeni humanistični in demokratični vsebini. Bratstvo in enotnost sta globoko prežemala njegovo bistvo in njegovo delo. Zato je tudi užival tolikšno ljubezen in nedeljeno spoštovanje in ne samo svojih soborcev, marveč vseh narodov in narodnosti naše socialistične skupnosti.“

Vsi sloji naše družbe se združujejo v Kardeljevih mislih in Kardeljevem delu. Delavci ga cenijo, ker se je boril za delavske pravice, da bi delavci razpolagali z rezultati svojega lastnega dela. Boril se je za delavsko pravičnost, proti socialni nepravilnosti, proti tehno-kratskemu omejevanju njihovih pravic. Kmetje ga imajo radi zato, ker jim je odprl perspektivo, da združujejo svoje delo in sredstva. Izobraženci vidijo v njegovi politiki, v njegovih smereh razvoja političnega sistema perspektive tudi za svojo osvoboditev, da bi se v svobodni menjavi dela osvobodili raznih proračunskih in drugih odnosov, ki so stoletja urejali to njihovo ustvarjalnost in delo. Na njegovem delu se bodo učile generacije v bodočnosti. Ne bo ga zaustavila minljivost človeškega življenja. Njegovo delo je trajna vrednost delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, narodov in narodnosti Jugoslavije, vzgled doslednega komuniste, neutrudnega revolucionarja, znanstvenika in človeka. Zaradi ogromnega prispevka, ki ga je tov. Kardelj vgradil v našo samoupravno socialistično družbo, smo dolžni, da ga z doslednim delom tudi v praksi izvedemo. Mnoge misli tov. Kardelja o delegatskem sistemu in načinu uresničevanja pravic in odgovornosti delovnih ljudi in občanov bodo ostale trajno med nami. Usmerjale nam bodo korake po še neizhojenih poteh.

TUJKE:

Orjuna — organizacija jugoslovanskih nacionalistov nastala 1922 na pobudo demokratske stranke kot opora režimu srbske hegemonije v kraljevini SHS

Imperializem — najvišja stopnja v razvoju kapitalizma

Empiriokriticizem — filozofija kritičnega izkustva

Komintern — komunistična internacionala (III. internacionala)

Sektaštvo — odpadništvo od veljavnih nauk (izraz označuje tudi izrazito odklonilni odnos do kake organizacije ... verske, politične)

Oportunizem — prilagajanje okoliščinam in izkoriščanje danih možnosti za osebne koristi (pogost pojav v političnem javnem življenju v delavskem gibanju)

Pseudonim — lažno, izmišljeno ime

Dogmatizem — slepo sprejemanje kakega nauka za resnico, ki je ni potrebno, ali dovoljeno preverjati

Alternativa — izbira (navadno nujna) med dvema možnostima

Nacionalizem — v naši politični teoriji in praksi pomeni ta izraz nazore in ravnanja, ki se upirajo enakopravnosti, svobodnemu samoupravnemu razvoju, bratstvu in enotnosti naših narodov ter ignorirajo uresničene revolucionarne dosežke in nadaljnji razvoj vseh narodov in narodnosti socialistične Jugoslavije

Vulgarni marksizem — navaden, preprost ljudski, sistem pojmovanj in nauk Karla Marxa

Socializem — družbena ureditev Koeksistenca — (aktivna miroljubna koeksistenca) v politiki pomeni priznavanje obstajanja držav z različno družbeno ureditvijo ter vzpodbujanja njihovega medsebojnega sodelovanja na temelju enakosti, miroljubnosti, nevmešavanja v notranje probleme in spoštovanje popolne suverenosti

Manifest — svečan razglas

Konstituenta — ustavodajna skupščina

KRATICE:

CK KPJ — centralni komite komunistične partije Jugoslavije
OF — osvobodilna fronta
AVNOJ — antifašistično vijeće narodnog oslobođenja Jugoslavije
NKOJ — nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije
DFJ — demokratična federativna Jugoslavija

LITERATURA:

Časopisi: Mladina, Front, Teleks, Dnevnik, Komunist, brošura Samoupravljanje — moč ljud, množic, Mala splošna enciklopedija

Tržnica nam res ni v ponos

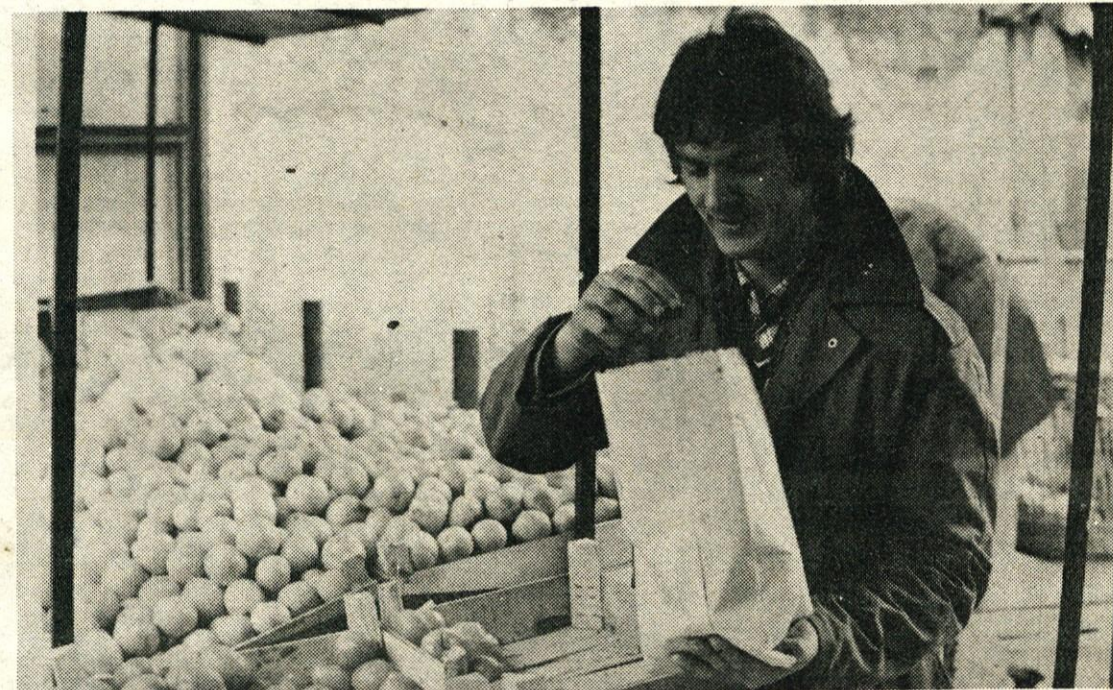
Do nedavnega je bila litijska tržnica ob Cankarjevi cesti, tam pa ni bilo niti tekoče vode, poleg tega pa je ta prostor še v zasebni lasti in lastnik je tržnici gostoljubje odpovedal.

Nova lokacija za tržnico je mnogo slabša od prejšnje, saj je sedaj tržnica — če ji sploh lahko rečemo tako — skrita pod litijskim nadvozom, kamor prihajajo po sadje samo tisti, ki vedo zanje, pa še tam je veliko

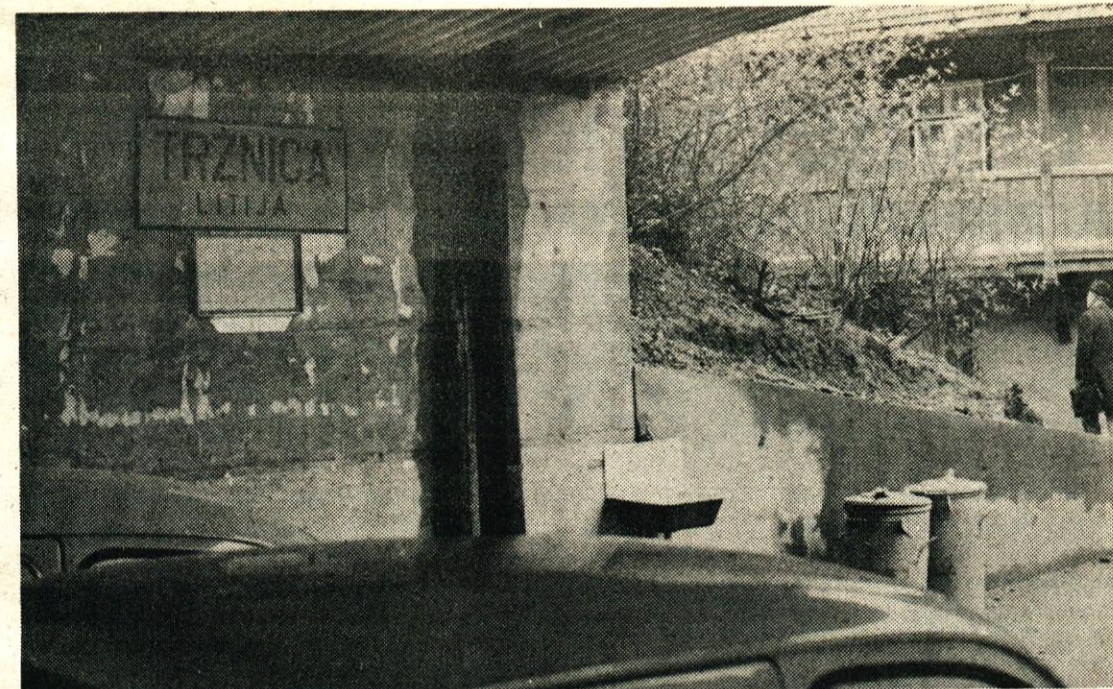
krat odveč ovinkarjenje pod nadvozom.

Res pa je, da je ta lokacija za tržnico samo začasna, saj se bo po načrtih stalno preselila čez Savo na prostor za trgovino Emona, kjer je bila včasih

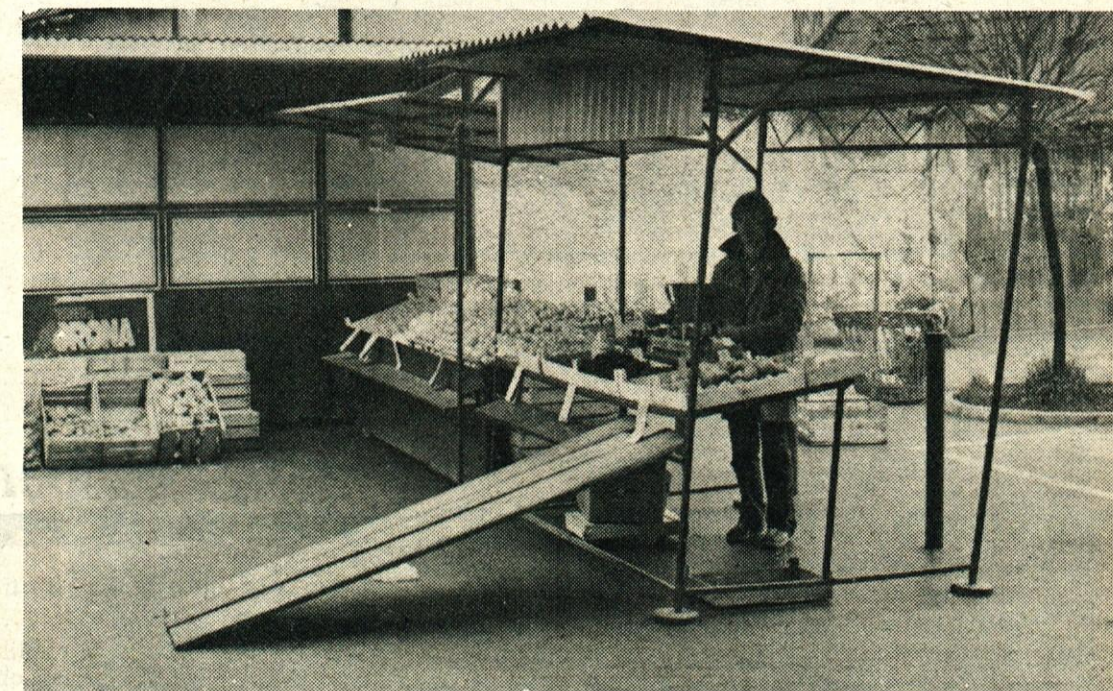
klavnica. Dobro bi bilo, da bi bila preselitev zares kmalu, saj takšna tržnica, kot je sedaj, Litiji, ki ima skupaj s Šmartnim skoraj 7.000 prebivalcev, zares ni v ponos.

Begaj Mehdi je skoraj vedno edini prodajalec na litijski tržnici. Prodaja za podjetje Slovenija sadje. Mehdi je kar dobro založen s sadjem. Tudi če drugod ni mogoče dobiti sadja, ima on južno sadje, hruške, suhe slive, jabolka itd. Odkar je na novi lokaciji, ima slab promet, ker je tržnica preveč skrita. Z nadvoza prihaja dosti prahu, včasih prileti tudi kakšen kamen. Begaj Mehdi pa je skromen človek, in meni, da je lokacija za začasno tržnico zaenkrat še kar dobra, seveda pa bi bilo dobro čimprej poiskati boljšo in trajnejšo rešitev za tržnico. (Foto: GO)

Še napis „TRŽNICA“ je skrit pod strop nadvoza za parkirane avtomobile, tako da ga redkokdo opazi. (Foto: GO)

Tole je vsa litijska tržnica. Včasih je bilo prodajalcev več, tudi kupcev ni manjkalo. Sedaj pa je prodajalec večinoma samo eden, pa tudi kupci so redki, čeprav ta edini prodajalec ni slabo založen s sadjem. (Foto: GO)

Savski prehodi med NOB

Kanal Mačkovna-Maljak se je imenoval OPS I (Odredna prevozna stanica) s stalno posadko. Kljub temu, da je bila zelo izpostavljena, delovala je v neposredni bližini sovražnih postojank na Savi in Ponovičah, je uspešno obstajala do konca vojne. To je bila enota KZO in neposredno povezana s štabom odreda, odnosno referentom za zveze Kunstler Maksom-Makijem. Ko je Maki v jeseni 1944 odšel v mornarico, je po sle referenta za zveze prevzel Kaplja Berto ml. Za komandirja postaje je bil postavljen Žibert Slavko. Člani posadke so bili: Mohar Jože, Kovač Lado-Grom, Lovše Karel-Mehanik, Kosmač Jože-Blisk, Jurjavec Gašper, Semec Viktor-Ciril, Tomše Slavko, Prašnikar Jože. Brodarji postaje na Spodnjem Logu so bili: Smuk Anton in Matija, Peterka Franc-Miško, Berdajs Andrej, Tomše Albin, Smrdelj Franc. Za TV linijo pa: Smrdelj Anton, Gombač Buto st. Izdelovalca čolnov stabila: Jože Kosmač-Blisk, Jože Der-novšek st.

Preko tega kanala je v obe smeri prekoračilo Savo veliko število kurirjev in funkcionarjev. Bilo je prepeljanega tudi ogromno orožja, vojnega materiala in prehrabnih artiklov. Slavko Žibert se spominja da so tu prepeljali del ruske misije na Dolenjsko, nazaj pa v isti noči 20 mitraljezov, 200 kg sanitetnega materiala – in nekoliko bojnih kompletov granat za gorski top 14. divizije in IV. operativne cone. Preko tega kanala je bilo poslanih na letališča v Beli Krajini nekaj zavezniških letalcev, sestreljenih severno od Save, ter okrog 100 nemških ujetnikov, ujetih v Zgornji Savinjski dolini. Prepeljali so tudi 10 ton soli in mnogo roto papirja, česar je na Dolenjskem najbolj primanjkovalo.

V Maljaku je prekoračilo Savo tudi nekaj najvišjih voditeljev revolucije, med njimi Sergej Kraigher-Rudi in Peter Stante-Skala. Že po ofenzivi januarja 1945 se je tukaj vračal na Dolenjsko tudi komisar Glavnega štaba NOV in POS Slovenije Boris Kraigher-Janez. Spremljal ga je Zvone Bric-Sil, prevoz pa sta organizirala Dolžan Ivan, komandir Berto Kos, načelnik štaba KZO. V Cirkušah so na hitro naredili čoln za 2 človeka, prevoz pa je uspešno opravil Jože Kosmač-Blisk.

Največji bojni podvig na tem področju pa je bil storjen v noči z 11. na 12. oktober 1944; takrat so Šlandrova in Zidanškova brigada ter KZO po hudih borbah zavzeli postojanko Savo in odšli čez most na Dolenjsko. To bo v zgodovini NOB ostal edini primer, da je do osvoboditve Beograda neka enota NOV nasilno prekoračila našo najdaljšo reko Savo. Okupator je v obupu in nemoči kmalu za tem sam požgal in razrušil savski most.

Februarja 1945 je Vrhovni štab NOV in POJ izdal povelje, da vse brigade v okviru 4. operativne cone prekoračijo Savo in se priključijo 7. korpusu NOV na Dolenjskem. Zavezniška letala so v ta namen odrgla mnogo gumijastih čolnov, narejenih pa je bilo precej lesenih. Brigade so v februarju in marcu

1945 med Renkami in Mačkovno večkrat poskušale prekoračiti Savo, toda noben prehod se ni posrečil. Tako je Vrhovni štab 5. aprila 1945 povelje preklkal, kar se je pozneje izkazalo kot najboljša poteza. Brigade 4. operativne cone so v zaključnih bojih odigrale glavno vlogo pri zajetju von Lukrove armade in osvoboditvi Slovenske Koroške.

Ker je bila OPS I zelo obremenjena in tudi izpostavljena na ozkem prostoru je KZO 1944 formiral še OPS II. na relaciji Hotič-Kresniški vrh. Ta OPS je bila po številu čolnov najmočnejša, saj je bilo v „obratu“ tudi 4–5 čolnov. France Južnik se spominja, da je bilo s temi čolni v eni noči prepeljanih tudi do 600 ljudi, predvsem novincev s Štajerske na Dolenjsko. Čolni so se izdelovali v Osolnikovem hlevu. Brodarji pa so bili: Osolnik France, Južnik France, Župančič Jože, Koci Janko, Vegant Nace, Sonc Ivan (Šlosar) in drugi. Tovariša Belec Ivan in Južnik France računata da je preko tega kanala prečkalo Savo v letu 1944 do 10.000 ljudi predvsem novincev, ki so bili poslani v enote na Dolenjsko, poleg tega pa je tukaj prekoračilo Savo tudi mnogo vojaških in političnih funkcionarjev, težkih ranjencev poslanih v centralne bolnišnice v Rogu in Italiji tudi precej, sestreljenih zavezniških letalcev ter nemških ujetnikov iz Zgornje Savinjske doline. Ti so pozneje tvorili jedro avstrijskega bataljona pri 7. korpusu NOV. Poleg tega se je tukaj prevažal za potrebe NOV tudi različen material, hrana, orožje, roto papir propa-

gandni material in celo konji. Spomladi 1944 je bil pod vodstvom Franceta Babnika z Dolenjke prepeljan 75 mm gorski top za 14. divizijo.

Zadnji večji prehod reke Save na tem kanalu je potekal v noči s 23. na 24. december 1944. V tej noči sta bili prepeljani na levi breg Save Zidanškova in Šlandrova brigada, ki sta se vračali z Dolenjske. Do jutranjih ur je brigadi prevažalo 5 brodnikov. V veliki nemški ofenzivi je bil ta kanal izdan in uničen. Imel pa je še neko posebnost. Tukaj je 1944 pod Savo peljala partizanska telefonska linija. Nekaj časa je obstajala direktna zveza med Stično in Gornjim Gradom v Savinjski dolini. Organiziral jo je Kunstler Maks. Na našem območju je imela relejno postajo v Hotiču (v porušenem gospodarskem poslopju župnišča) v Strmci, Cvetežu in Podbukovju. Od tu bi morala biti speljana preko Mačkovne čez Savo, do česar pa zaradi pomanjkanja materiala ni prišlo.

Eden starejših kanalov je bil tudi v Kresnicah in je še posebej zanimiv, saj je potekal po Savi in po „zraku“. Po Savi je ogromno ljudi in materiala zvozil z legalnim čolnom požrtvovalni brodnik Bratun Ivan-Johan že 1942 in 1943. Po „zraku“ t.j. po industrijski žičnici apnenice Kresnice pa so vozili Emil Nagode – Nande, Ivan Zajc-Zane, Nace Kukovica, Janez Vehovec, Janez Škarja in drugi. Pos „zračni“ poti je potoval z Dolenjske na Štajersko eksploziv, kurirska pošta in li-

teratura ter ljudje, posebno ko ni bil možen prevoz s čolnom. Ta prevoz je bil tvegan, zato ker je bil „vstop“ skoraj v središču nemške postojanke v Kresnicah „izstop“ pa v Zapodju, ko se je moral potnik po vrvi iz vagončka spustiti v globino. V nekem primeru je takšen potnik krepko občutil trda tla Zapodja.

Najstarejši kanal je tekel preko Save v Senožetih do Jevnice. Najprej z legalnim brodom, pozneje pa s skrivnimi čolni. Tukaj je prečkalo Savo tudi največ visokih voditeljev NOB med drugim junija 1943 tudi ranjeni Franc Rozman-Stane, poznejši komandant NOV in POS Slovenije. Spremljal ga je Zvone Bric-Sil, kateri je ostal v Glavnem štabu odnosno bazi 20 do Stanetove tragične smrti novembra 1944. S tega kanala bodo ostali v spominu hrabri in požrtvovalni brodarji Jože Udovič-Florijan, Ivan Cerar-Miklavž in Jože Avsec-Hrast.

Ko zaključujemo ta zapis dogajanja na reki Savi in njenem ožjem in širšem zaledju med NOB, moramo omeniti tudi čudovito prebivalstvo Zasavja, ki je tako požrtvovalno sodelovalo in pomagalo NOB, prehranilo na tisoče borcev in aktivistov, ter tudi požrtvovalnih aktivistov okrožnega komiteta ZK in odbora OF Litija, nadalje okrajnih komitetov ZK in odborov OF Zasavje, Moravče, Vače, Kresnice, Litija in Šmartno, ki so ta teren pripravljali in organizirali, bi bilo vse te prepreke med NOB težko premostiti.

Titov lik pred našo kolono

Petintrideset let poteka, odkar je bilo končano najbolj usodno obdobje v zgodovini človeštva. Zmaga nad fašizmom je terjala sodelovanje številnih svobodoljubnih ljudstev sveta, nekaterih bolj, drugih manj. Zato je slavlje 9. maja upravičeno praznik vseh naprednih sil na zemeljski obli.

Jugoslovani smo v tej vojni častno izpolnili svoj dolg do napredka. Možno smo se pripravljali in prispevali h končni zmagi. Poldrug milijon in čez zlomljenih teles in zdrobljenih src je bil naš delež na skupni žrtvenik svobode.

Vesetje nad slavljem obletnice končane vojne nam pretresa jedka bolečina, da nam je umrl tovariš Tito. Z njim je odšel zadnji velikih komandantov druge svetovne vojne. Razjeda nas bridko spoznanje, da obhajamo obletnico zmage sami, in nikoli več s svojim legendarnim vrhovnim poveljnikom.

Zastave bojne mu časte spomin.

Njegov odhod je globoko prizadel ne le ljudi naše skupnosti, marveč je na široko bolešno odjeknil po vsem svetu. Priznanja, ki jih dobiva kar naprej tudi zdaj, ko mu je prenehalo biti žlahtno srce, dokazujejo, da se dobrohotni ljudje iz domala vseh držav zavedajo njegove izjemne vrednosti in njegovega nenadkriljivega deleža za humanost širokih razmerij. Zavedajo pa se tudi stvarnosti, neobходимosti in nujnosti njegovega največjega dela: Socialistične samoupravne Jugoslavije, ki je razširila meje svoje svobode delovnemu človeku in ga postavila tja, kamor pritiče, na začetek in konec vsega, kar se dogaja v družbi in njenih naporih po napredku.

V teh težkih dnevih nam pred očmi lebdi ena sama misel: da v miru, vztrajno in dosledno ureničujemo svoje načrte za sedanost in prihodnost. To je Titova oporoka! Žal dogajanja po kontinentih dokazujejo, da napadalnost in zasužnjevanje nista izginila z zemeljske površine. Današnji čas še zdaleč ne pozna tistega sožitja med narodi, kakršnega si od vsega srca želi ogromna večina ljudi. Žal vedno znova vznikajo sile, ki hlepajo po osvajanju in nadvladovanju. In ob teptanju človekovih pravic ni potrebno spraševati, komu zvoni. Kadarkoli je ogrožena katerakoli dežela, je z njo ogroženo vse svobodoljubno človeštvo. Če bomo neodvisnost in samostojnost kateregakoli naroda, bomo sami sebe, svoje ustvarjalno delo, svoj mir in svojo prihodnost. In obratno! In kolikor močnejši bomo znotraj lastnih meja, znotraj lastne družbe, toliko močnejši bo naš glas v mednarodnem zboru narodov.

Tovariš Tito je bil eden največjih bojevnikov, zagovornikov in branilcev miru na svetu. In njegova ustvarjalna misel, da nam je potreben mir tako kakor zrak, če naj zavladava sreča na svetu, ta misel je izhajala iz naše dežele, njenega razvoja, napredka, revolucije, zadovoljnih ljudi v njej. Saj je delovni človek v socialistični samoupravni Jugoslaviji s svojim ustvarjalnim zagonom, središče prostora in časa, središče stremjenja in nemirnega, trepetajočega hotenja po višjem, novem in lepšem.

Titu se bomo najboljše oddolžili, če bomo, z zaupanjem vase, zvesto in natančno izpolnjevali naloge in načrte, ki jih skupno sprejemamo. Karkoli v čast in zahvalo narediti svojemu predsedniku, ne more odtehtati tistega, da dosledno izvršujemo njegovo izročilo. Da se s podvojenimi silami vržemo v dnevne naloge, da krepimo svojo enotnost, da osredinimo naše delo in naše napore na ključne točke razvoja. Da trmoglavo razvijamo naprej samoupravljanje in družbene odnose, da kar naprej utrjujemo bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije in da se vztrajno usposabljammo braniti to deželo pred zunanji in notranji nasprotniki. Z vsem našim delom, načrti, ustvarjalnostjo in vizionarstvom moramo utrjevati vero, da se v tej deželi splača delati, kakor je v njej in zanjo vredno živeti.

Če bomo tako ravnali, bo kakor da Titov lik ponosno stopa naprej na čelu naše kolone.

(Iz Dnevnika)

● Janez VIPOTNIK

Pomniki naše revolucije

Pomnik prehoda čez Savo OPS I v Maljaku pri Spodnjem Logu

Praznovali smo krajevni praznik

Krajani KS Sava praznujemo 1. maja svoj krajevni praznik. Spominjamo se daleč nazaj in se zavedamo, kako daleč smo prišli od plamenic, ki so jih borci Zasavskega bataljona 30. aprila 1943 ponoči prižgali na železniški postaji na Savi.

V zadnjem letu smo dokončali asfaltiranje in uredili cesto Sava-Ponoviče-Litija, sodelovali smo v akciji NNNP, pripravili akcijo „Sava 1979“ v okviru podjetij PTT in PAP, ki je bila namenjena za izkop jarkov in položitev telefonskih kablov. Čakamo telefonske priključke. Izvedli smo 3. občinski referendum. Zbrana sredstva, ki so namenjena za realizacijo programov v krajevnih skupnostih, smo pri nas namenili za razširitev pokopališča. Gradnja gasilskega doma dobro napreduje. Vse družbenopolitične organizacije in društva se trudijo za boljše življenje in odnose v KS. Lahko rečemo, da je naš 1. maj in krajevni praznik, praznik delovnih zmag, ki se jih lahko veselimo in nam dajejo moči za nadaljnje delo.

Koncert

V soboto, 19. aprila, je MPZ „Savski glas“ priredil izmenjalni koncert z MPZ Hotič-Kresnice. Številne poslušalce so navdušili ubrani glasovi borbenih, navadnih in umetnih pesmi.

Upodobljena toplina rodne zemlje

Tri dni pred praznikom je bila odprta likovna razstava Nika Prestorja, ki je bila svojevrstna oddolžitev učitelju, ki je štirinajst let poučeval na Savi. Z

vseh osemnajstih slik, ki so bile na razstavi, je sijala dobrodušna toplina in ljubezen do preprostega kmečkega človeka in rodne zemlje. Prestorjeve slike

lepšajo domove mnogih občanov. Prav je tako! Le na ta način bo ostal v mislih še dolgo med nami.

SKUPNA KOMISIJA PODPISNIC SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ŠTIPENDIRANJU OBČINE LITJA IN KADROVSKI ŠTIPENDITORJI OBČINE LITJA

RAZPISUJEMO

A. KADROVSKE ŠTIPENDIJE IN UČNA MESTA

za učence in študente srednjih, višjih in visokih šol v šolskem letu 1980/81 za naslednje poklice:

Poklic	Št. štip. OZD, SIS
poljedelec – živinorejec ključavničar	1 Kmetijska zadr. L. 4 Lesna Litija 3 KZ Gabrovka–Dole 6 TOZD Gradmetal 2 IA Kresnice 5 Kovinarska Dole 2 Lesna Litija 2 Kovina Šmartno 1 IA Kresnice 2 Kovina Šmartno 2 Kovinarska Krško 2 TOZD Gradmetal 1 Predilnica Litija 1 TOZD Gradmetal 3 Lesna Litija 2 Predilnica Litija 5 Lesna Litija 1 IUV – Usnjarna Šm. 1 Lesna Litija 1 DES–Nadz. Litija 2 Lesna Litija 1 IA Kresnice 1 Predilnica Litija 4 TOZD Gradmetal 2 TOZD Gradmetal 1 TOZD Gradmetal 2 Mizarstvo Litija 10 Lesna Litija 5 Mizarst. Gabrovka 10 Lesna Litija 1 Mizarstvo Litija 20 IUV – Usnjarna 1 Mesarija Litija 1 Mesarija Litija 4 KZ Gabrovka–Dole 1 DZS – Knjigarna Lit. 8 Mercator Litija 4 Centromerur 1 KZ Litija 1 Emona Merkur Lit. 1 KZ Litija 1 ABC – Galeb Litija 2 Mercator Litija 2 Gostinsko pod. Litija 2 Gostinsko pod. Litija
orodjar	
varilec	
strugar	
klepar	
monter ogr. nap. monter konstruk. str. ključavn.	
avtomehanik elektromonter	
obrat, elektr. elektromehanik zidar	
tesar	
mizar	
pohišt. mizar stavbni mizar strojni mizar	
krznarski krojač mesar predelov. mesa prodajalec	
prodajalec živil prod. železn. prodaj. tekstila prodaj. ele. mat. kuhar natakar	
tehnik:	
– gozdarski	1 Lesna Litija
– kemijski	3 IUV – Usnjarna Šmartno 1 KZ Gabrovka – Dole 1 Predilnica Litija 1 Lesna Litija 1 KZ Gabrovka – Dole 3 Gradmetal Litija 1 TOZD Gradmetal 4 Lesna Litija 2 Predilnica Litija 3 IUV – Usnjarna Šmartno 1 Mesarija Litija
– strojni	
– gradbeni	
– lesarski	
– predilski	
– usnjarski	
– mesarski	

– ekonomski	4 Predilnica Litija 2 Lesna Litija
1 KZ Litija	
inženirji:	
– strojni	1 TOZD Gradmetal 1 Lesna Litija
– gradbeni	1 TOZD Gradmetal 2 Lesna Litija
– lesarstva	
dipl. inženirji:	
– kemijske tehnologije	2 IUV – Usnjarna Šmartno 1 IUV – Usnjarna
– ekonomist dipl.	

predmetni učitelji:	
– biol. – kem.	1 Izobraževalna
– biol. – gosp.	1 skupnost Litija
– zgod. – zemlj.	1 skupnost Litija
– glasb. vzgoja	1 (ZGBI) skupnost Litija
– tehnična v.	1 skupnost Litija
– telesna vzg.	1 skupnost Litija
(prednost imajo višji letniki in študenti pedagoške akademije)	

Štipendije in učna mesta so bila razpisana v časopisu DELO v maju 1980. Kandidati za štipendije naj pošljejo svoje vloge na naslove štipenditorjev najkasneje do 31. 7. 1980. Kandidati za učna mesta naj se čimprej zglasijo v kadrovskih službah zaradi sklenitve učnih pogodb.

B. ŠTIPENDIJE IZ ZDRUŽENIH SREDSTEV

za učence in študente na srednjih, višjih in visokih šolah za šolsko leto 1980/81. Razpisni pogoji so bili objavljeni v časopisu DELO v maju 1980. Štipendije iz združenih sredstev bomo podelili glede na izkazane potrebe združenega dela na območju občine Litija za naslednje poklice:

- vse kmetijske poklice razen agronoma in dipl. agronoma
- rudarske strojnike, površinske kopače, rudarske tehnike, inženirje in diplomirane rudarske inženirje
- kemijske tehnike, inž. kemijske tehnologije in dipl. inž. kemijske tehnologije
- vse kovinarje, monterje, mehanike in električarje razen: finomehanikov optikov, biromehanikov, avtomehanikov, zlatarjev, cizelerjev, graverjev, radiomehanikov, RTV mehanikov, elektrotehnikov za šibki tok.
- vse gradbenike
- vse lesarje, tekstilce in usnarje
- mesarje, predelovalce mesa, peke, industrijske peke, mesarske tehnike in živilske tehnologije
- železničarje, trgovce in gostince.
- finančne, ekonomske tehnike, ekonomiste, ekonomiste–finančnike, pravnike, diplomirane ekonomiste, komercialiste in pravnike.
- višje medicinske sestre, zdravnike in stomatologe
- gimnazijske maturante.

Prijava na izpolnjenem obrazcu DZS 1.65, ki ga lahko kupijo v knjigarni Državne založbe Slovenije in dokazila o vpisu, učenem uspehu v preteklem letu in dohodkih družine v preteklem letu naj kandidati za štipendije oddajo najkasneje do 15. 8. 1980 na naslov:

Samoupravna skupnost za zaposlovanje Litija, Ponoviška 3, Litija, kjer lahko dobijo tudi vse ostale informacije.

Podeljena krajevna priznanja

Na večer pred praznikom smo se množično zbrali na proslavi, kjer so nastopali pionirji, mladinci in MPZ. V uvodu so zaigrali žalostno igrico: Škrzat. Sploh je bilo vzdušje zelo umirjeno, ker smo vedeli, da je naš dragi Tito hudo bolan. Ob tej priložnosti so bila podeljena tri krajevna priznanja. Prejeli so jih: Brodar Franc, Lovše Karel in Osnovna šola Sava, za dolgoletno družbenopolitično delo in aktivno vključevanje v krajevno skupnost.

Krajevna organizacija RK Sava je prejela od republiškega odbora RK zahvalno listino za humano in prizadevno delo.

Priznanje družbeni zavesti

Ob krajevnem prazniku je prispelo v našo KS zahvalno pismo z naslednjo vsebino:

„Dovolite, da se v imenu Železniškega gospodarstva Ljubljana iskreno zahvalimo za vašo pomoč in vložene napore pri odpravljanju posledic železniške nesreče v Ponovičah 21. 4. 1980. Vaša hitra in nesebična tovariška pomoč, ki ste jo nudili, je najtrdnjši izraz solidarnosti, in nam zagotavlja, da smo s skupnimi močmi sposobni rešiti vse probleme.“

Obudili spomin na padle v NOB

Delegacija mladincev in pionirjev je odnesla k spomeniku NOB zastave in cvetje.

Šopek nageljev so nesli tudi na grob Angeline Sakotnik, ker je najdlje poučevala na Savi. Bila je zavedna Slovenka, saj je prišla iz Celovca poučevati slovenski jezik. Med NOB so jo med prvimi s Save odpeljali v taborišče od koder je prišla 1945. leta.

Angelca Ocepek

KULTURA

Pevsko slavlje v Litiji

V soboto, 26. aprila, je bila v Litiji XII. revija Zasavske pevske skupnosti, na kateri je sodelovalo 23 mešanih, moških in ženskih zborov ter 4 okteti.

Iz občine Laško je nastopil 1 zbor, iz hrastniške 4, iz trboveljske 5 zborov in 1 oktet, iz zagorske pa 4 zbori ter 2 okteta. Najštevilnejše so se predstavili pevski zbori iz naše občine, saj smo slišali moške zbor iz Hotiča–Kresnic, Litije, Šmartna, Polšnika, Save in Gabrovke, mešana zbora z Vac in Jevnice, ženski zbor iz Gabrovke ter oktet iz Šmartna.

Revija je potekala v dveh delih: popoldne ob 17. uri so med poslušalci prevladovali pevci, ob 19.30 pa so ljubitelji zborovskega petja iz Litije in okolice napolnili dvorano na Stavbah. Med večernim koncertom je novi predsednik Zasavske pevske skupnosti Riko Majcen podelil listini o častnem članstvu v ZPS dirigentu Radovanu Gobcu in basistu Ladku Koroscu iz Ljubljane. Avgustu Šuligoju pa bodo predstavniki zveze izročili omenjeno odličje na domu.

Prireditelji računajo, da je na predvečer dneva OF sodelovalo na srečanju zasavskih pevske skupnosti blizu 600 pevk in pevcev. Pri organizaciji sta poleg občinskega sveta ZKO in KS Litija sodelovala še moški pevski zbor Lipa in mladinski zbor litijske osnovne šole.

Prvomajsko srečanje

Na tradicionalnem prvomajskem srečanju na Sitarjevcu so v krajšem kulturnem sporedu sodelovali: sindikalni pihalni orkester iz Litije pod vodstvom Jožeta Dobravca, ženski pevski zbor iz Gabrovke pod vodstvom Matije Pačnika in recitatorke osnovne šole „Dušan Kveder–Tomaž“ iz Litije.

Filmski kažipot

V zadnjem mesecu pred dopusti bodo v šmarnem kinu predvajali štiri filme. Prvi teden v juniju bo na sporedu slovenski film „Krc“, ki ni primeren za osnovnošolsko mladino. Tej družbeni drami bo sledil hongkonški karate film „Bruce Lie, občudujemo te.“ V drugi polovici meseca bodo prišli na svoj račun ljubitelji glasbenih filmov („Briljantina“) in kavbojk („Enooki šerif in dama“).

Nastop v Tisju

Predzadnjo aprilsko nedeljo so pevke in pevci obeh gabrovskih pevske skupnosti obiskali Dom „Tisje“ v Črnem potoku, kjer so pod vodstvom Matije Pačnika izvedli članom domske skupnosti pester spored slovenskih narodnih, umetnih in partizanskih pesni.

B.Ž.

ROKOMIET

Litija-DB brez izgubljene tekme

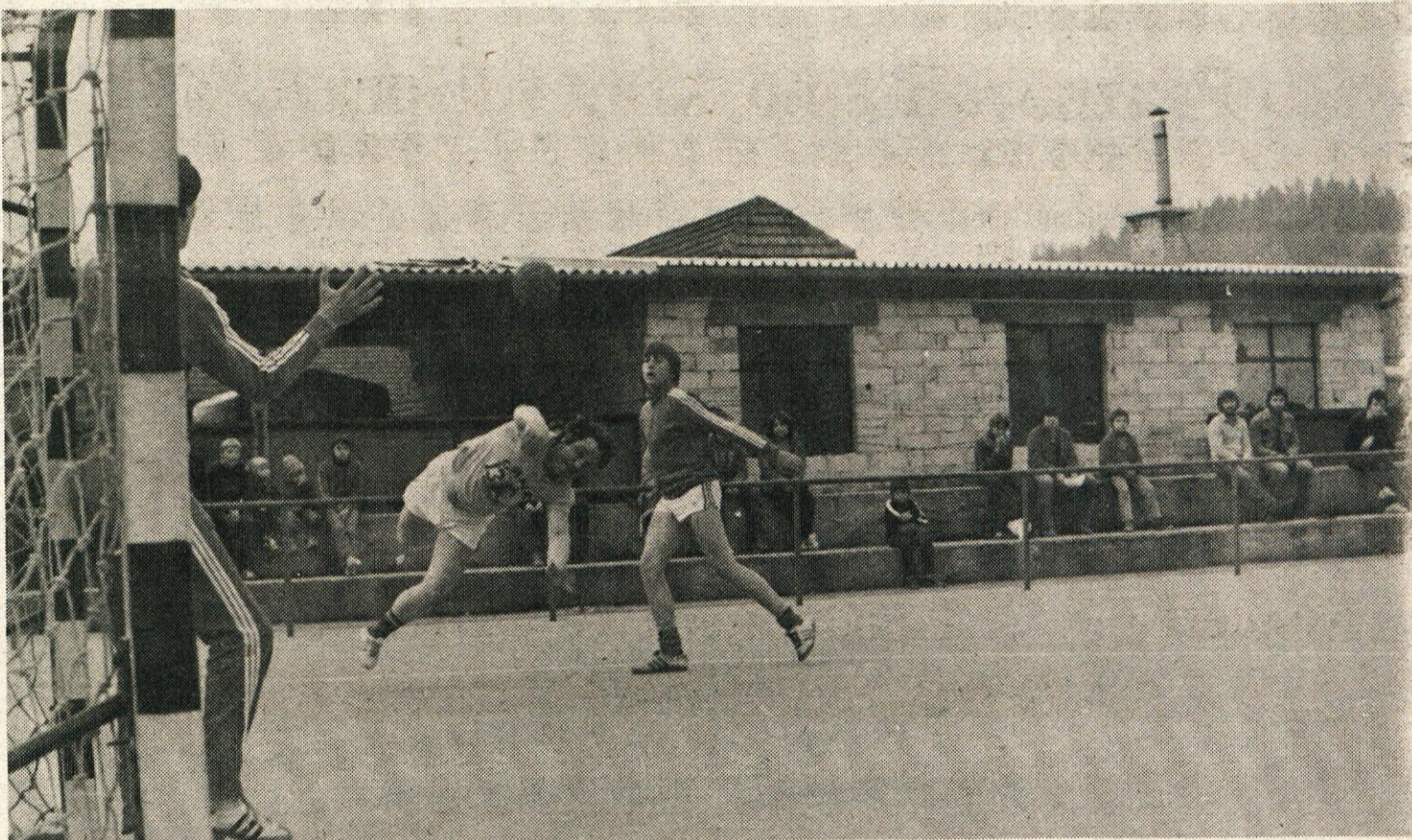
Končana je občinska liga za mlajše pionirje, ki jo vodi nosilec rokometu v občini RK Usnjar. V ligi so sodelovale štiri ekipe mlajših pionirjev iz Litije (2), Šmartna in Dol. Vsaka ekipa je v ligi odigrala po 15 tekem, ki so potekale na rokometnih igriščih v Litiji, Šmartnem in na Dolah. Prvo mesto so brez poraza osvojili igralci iz osnovne šole Litija-desni breg, ki jih je vodil trener Hari Lepold.

Lestvica:

1. Litija - DB	15 14 1 0 177:90 29
2. Dole	15 10 0 5 152:100 20
3. Šmartno	15 6 1 8 114:125 13
4. Litija-LB	15 0 0 14 48:176 0

Strelci: Ribarič (L-DB) 51 golov, Breznikar (Šmartno) 42, Vresk (Dole) 35, Barbek (L-DB) 33 Kotar (D) 24 itd.

T.B.

Bivši rokometarji oziroma igralci RK Usnjar sedaj uspešno igrajo kot rekreacijska ekipa v Zasavski ligi. Na sliki je Franc Peterlin, ki svojega značilnega strela („eret“) s krila očitno še ni pozabil. (Foto: GO)

NOGOMET

Do konca bo še zanimivo

Razpored prvenstvenih tekem V. selekcije (člani) NK Litija do konca prvenstva v območni ligi - vzhod:

- 1. 6. Domžale : Litija
- 4. 6. Litija : Kamnik
- 8. 6. Elkoj : Litija

Mladinci:

- 1. 6. Brežice : Litija
- 8. 6. Litija : Rudar (Trb.)

T.B.

Upravni odbor Turističnega društva Litija razpisuje v sodelovanju s krajevno skupnostjo Litija levi in desni breg ter Šmartno

TEKMOVANJE za lepši izgled Litije in Šmartna

Ocenjevalne komisije bodo upoštevale naslednje kriterije:

- ocvetličanje balkonov, oken ter gredic,
- urejenost vrtov in gredic pri hišah,
- urejenost okolice hiše ali bloka,
- urejenost fasade hiše ali bloka,
- čistočo in splošni izgled hiše ali bloka,
- urejenost zelenih površin, parkov in ulic.

Komisije bodo ocenjevale tudi izgled trgovskih, gostinskih, obrtnih lokalov in njihovo čistočo okolja ter objekte gospodarskih organizacij.

Vse občane vabimo, da se vključijo v to tekmovanje za lepši

izgled kraja in s tem pokažejo svojo kulturno zavest, da hočejo živeti v lepšem in čistem okolju in, da se pridružujejo akciji naše družbe za varstvo okolja.

Tekmovanje se začne s 1. majem in se zaključi konec oktobra 1980.

Pri vsaki krajevni skupnosti prejema nagrajo in diplomo prvi trije najboljši (zlata, srebrna, bronasta roža) in 10 diplom; to je priznanja za njihovo delo pri urejevanju hiše in okolja.

Turistično društvo in krajevne skupnosti pričakujejo še večji odziv občanov kot v prejšnjih letih, čeprav so minula tekmovanja dosegla lepe uspehe.

Tombola v Šmartnem bo 25. maja

Trije avtomobili in še 17 drugih bogatih dobitkov bodo glavni dobitki na veliki tomboli, ki bo v nedeljo, 25. maja ob 14. uri v Šmartnem.

Organizator tombole je Rokometni klub Usnjar. Na tomboli bodo na razpolago naslednji dobitki:

- Zastava 101
- Zastava 101
- Zastava 750
- motorna kosilnica
- barvni televizor
- 2 poni ekspresa
- hladilna omara
- pralni stroj
- črnobeli televizor
- hladilnik
- poni kolo
- 8 krznenih plaščev

Tombolske srečke so v predprodaji v litijski knjigarni, kiosku pri banki, trafiki v Šmartnem in drugod. Za parkirne prostore je dobro preskrbljeno, tombolske tablice pa gredo dobro v promet, saj ni kar tako, če na tomboli zadeneš avto ali pa „vsaj“ krzneni plašč.

T. B.

TEKSTIL TOZD PLETILJA LITIJ

Komisija za medsebojna delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge

KNJIGOVODJA IN OBRAČUN OD

za določen čas (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom)

Pogoji: srednja ali nepopolna srednja šolska izobrazba z nekaj let prakse.

Kandidate prosimo, da pošljejo pismene prijave v roku 15 dni po objavi na naslov: TEKSTIL TOZD PLETILJA Litija, Ljubljanska c. 30.

CENJENI POTROŠNIKI!

Blagovnica Centromerkur v Litiji vam nudi lepo izbiro oblačil za pomladne dni. Modni kroji in barve.

Ugoden nakup oblačil iz platna, damskih hlač, pumparic, bluz, kril, pletenin, otroških pulijev in moških hlač.

Velika izbira kavbojk za vso družino.

Po ugodnih cenah še nekaj damske in otroške obutve.

Pripravili smo že nekaj opreme za kampiranje.

Oglasite se v blagovnici Centromerkur v Litiji.

emona centromerkur

BLAGOVNICA V LITIJ

Brilej
Žanka
SAMOSTOJNI
OBRTNIK
Litija
Ulica
Luke Svetca 1
(bivši Rozmanov trg -
- zeleni blok)

VABIM
K SODELOVANJU
DVE ŠIVILJI
za serijsko delo
(lahko starejši).

Podrobnejše informacije o sprejemu v delovno razmerje dobite na navedenem naslovu.

„ŠPORT MORA POSTATI MNOŽIČEN IN OMOGOČITI, DA NAM BO MNOŽIČNO UKVARJANJE S ŠPORTOM IN TELESNO KULTURO PRINESLO KVALITETNO IZBIRO. NOBEN NAŠ MLADINEC, NOBENA NAŠA MLADINKA, NOBEN NAŠ ČLOVEK, KI JE ZDRAV, NE BI SMEL ZAMUDITI, DA SE NE BI UKVARJAL S KAKŠNO PANOGO TELESNE KULTURE ALI ŠPORTA.“

TITO

KOŠARKA

15 let ženske košarke v Litiji

Letos je 15-letnica ženske košarke v Litiji, ob tem jubileju pa se je republiška košarkarska zveza odločila, da bo v Litiji dan ženske košarke. Ob tej priliki so bile odigrane nekatere tekme — sodelovale so ekipe Litije, Iskre Olimpije in kadetska ter članska reprezentanca SRS — izveden pa je bil tudi strokovni seminar. Najzaslužnejšim so bila podeljena priznanja za požrtvovalno delo. 15 let dela in truda vendar ni tako malo, saj je treba vedeti, da je pri organizacijskem, strokovnem in funkcionalnem ter vzgojnem delu v vsakem športnem klubu izredno veliko dela.

Vse tekme in strokovni seminar so bile v telovadnici osnovne šole Litija, ki pa za igranje tekem sploh ni primerna, saj se vse prireditve v njej odvijajo skoraj brez gledalcev, ker je telovadnica zgrajena samo za šolsko telesno vzgojo, ne pa tudi za drugo športno dejavnost, ki je v Litiji ne manjka. Ko bo zgrajena nova

športna dvorana na Ježi, bodo vsekakor takšne in mnoge druge

športne prireditve v Litiji potekale v pravem športnem okolju.

T. B.

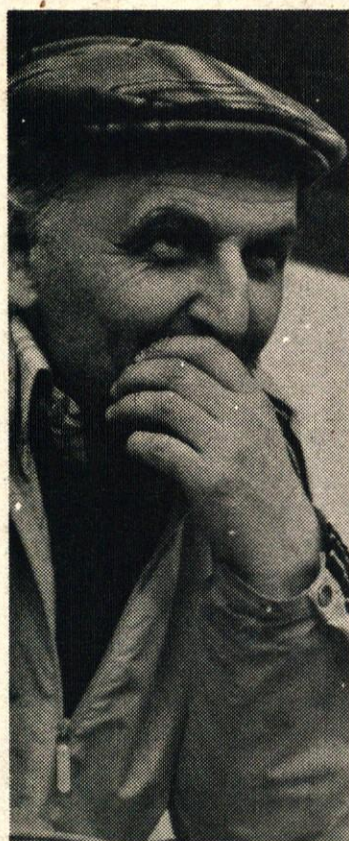
Odslej bodo nastopali ločeno

Selekcija Litija — Zagorje, sestavljena iz igralcev KK Litija in KK Zagorje, je zaključila s tekmovanjem v super slovenski košarkarski ligi. V predtekmovalnem je v svoji skupini zasedla drugo mesto za mariborskim Branikom in se tako uvrstila v super ligo. Tu pa uspeh ni bil več tako viden, saj je bila ekipa vse prvenstvo zadnja, v zadnjih kolih pa se je z zmagama proti Kopru in Rudarju vendarle rešila zadnjega mesta v ligi. Opravičila za slab plasma v super ligi ne moremo v celoti iskati v zgrešenem sistemu tekmovanja, ko naj bi dve občini zastopala ena skupna ekipa, vendar pa je to nedvomno eden izmed glavnih vzrokov za to. Med tekmovanjem so nastopale mnoge težave, od financiranja takšne skupne ekipe pa do „domačega“ terena. Ekipa je namreč v Litiji nato igrala na „tujem“ terenu, nato je bilo „domače“ igrišče v Zagorju, sledila je spet tekma „zunaj“ in nato šele ponovno v Litiji. Za košarko to vsekakor ni bilo dobro, in pričakujemo, da bo naslednja tekmovalna sezona, ko bodo litijski košarkarji nastopali kot samostojna ekipa, uspešnejša kot pretekla, pa čeprav bo glavnina igralcev sedaj nastopala za Zagorje, ker so od tam pač doma in bodo prav tako nastopali kot samostojna ekipa.

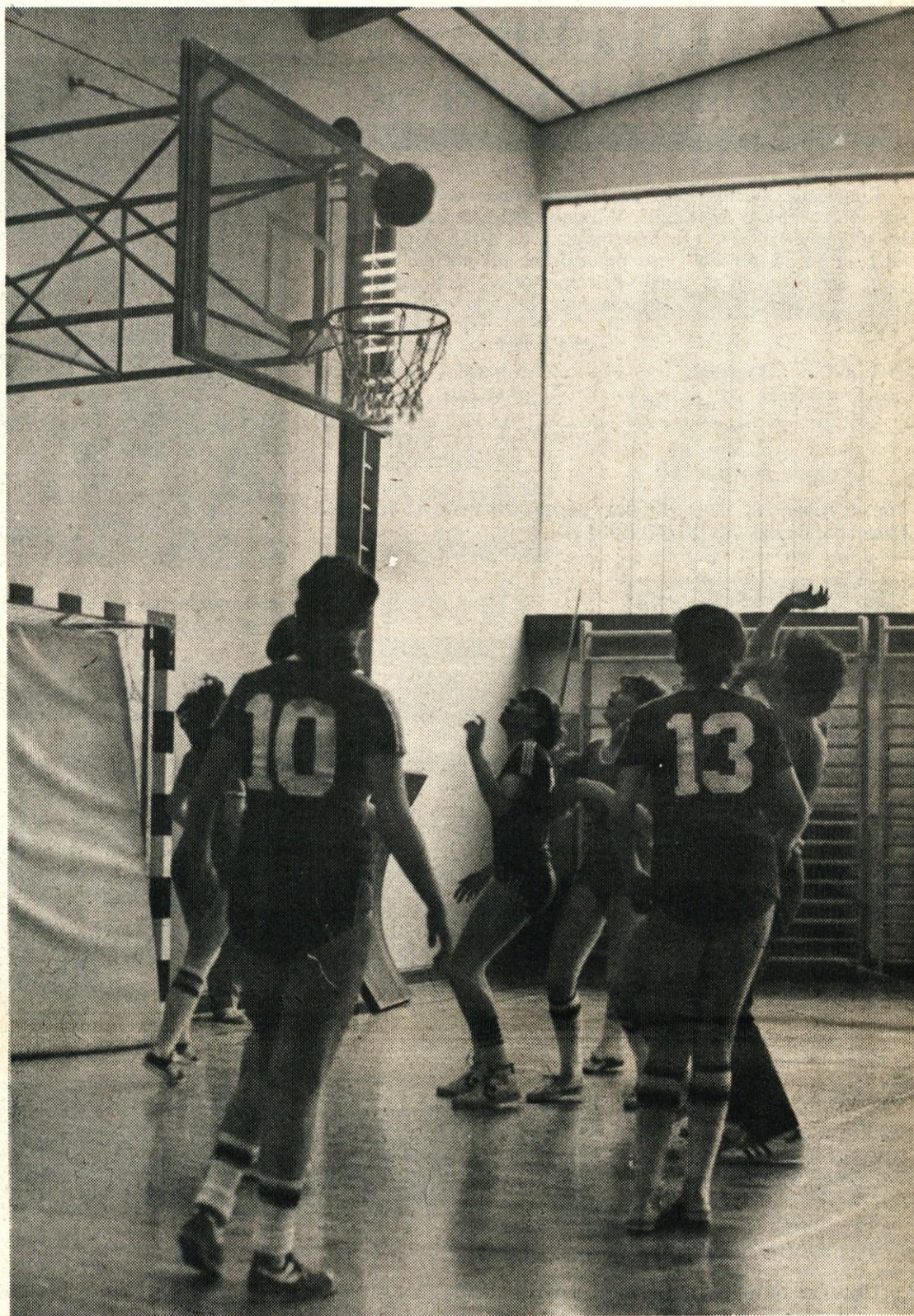
Končna lestvica super slovenske košarkarske lige pa je naslednja:

1. Branik	18 15 3 1741:1602 30
2. Domžale	18 4 4 1927:1740 28
3. Fructal	18 13 5 1729:1570 26
4. Novo mesto	18 13 5 1716:1607 26
5. Kraški zidar	18 10 8 1674:1606 20
6. Comet	18 8 10 1572:1656 16
7. Ilirija	18 7 11 1631:1727 14
8. Rudar	18 6 12 1553:1787 12
9. Litija—Zagorje	18 2 16 1472:1707 4
10. Koper	18 2 16 1475:1735 4

T.B.

Tone Lebinger je bil trener ženske ekipe KK Litija vseh 15 let in zasluži vsa priznanja in čestitke za dolgoletno požrtvovalno, strokovno in organizacijsko delo. (Foto: GO)

Že 15 let deluje v Litiji ženska košarka. Na sliki: z enega izmed treninga litijskih košarkaric — mladink in kadetinj, ki v lepem vremenu potekajo na prostem. (Foto: GO)

GLASILO OBČANOV

Ustanovitelj: Občinska konferenca SZDL Litija. Ureja uredniški odbor: Tine Brilej (glavni in odgovorni urednik), Mija Bernik (lektor), Mojca Lebinger, Lojze Kotar, Slavko Urbič, Boris Žužek in Franc Mali. Predsednik časopisnega sveta: Stane Pungercar. Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Priprava za tisk: IBM — Dnevnik. Tisk: Tiskarna ljudska pravica. Naslov uredništva: Litija, Trg na Stavbah 1, p. p. 6. Časopis prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.